БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 202 (5193)

6 СЕНТЯБРЬ 1983 й.

СЕШАНБА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.

Баҳоси 3 тийин.

Кеча Тошкентда ЮНЕСКО коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси ҳукуматлараро кенгашининг тўртинчи сессияси ўз ишини бошлади.

ТОШКЕНТ. 1983 йил 5 сентябрь. ЮНЕСКО коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси ҳукуматлараро кенгашининг тўртинчи сессияси президиуми.

ЎзТАГ фотоси.

ЮНЕСКО коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси ҳукуматлараро кенгашининг IV сессияси қатнашчиларига

СССР Министрлар Совети ЮНЕСКО коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси (КРХП) ҳукуматлараро кенгашининг IV сессияси қатнашчиларини табриклайди.

ЮНЕСКОнинг мана шу муҳим программасига информация ва алоқа соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтириш, информация соҳасида янги, янада адолатли ва янада самарали халқаро тартиб ўрнатишга кўмаклашишдан иборат олижаноб мақсад асос қилиб олинган.

Оммавий информация воситалари одамлар ва халқлар турмушида тобора катта роль ўйнамоқда. Ҳозир, дунёдаги кескинлик кучайган, кўпгина жаҳон проблемалари хатарли равишда чигаллашган бир шароитда бу воситалар ядро уруши хавфига қарши, тинчлик, халқаро хавфсизлик ва халқлар ўртасида яхшироқ ҳамжиҳатлик учун курашдаги куч-ғайратларни активлаштиришлари, айниқса, муҳимдир. Зеро, халқаро муносабатлардаги иқлим, давлатлар ўртасидаги ўзаро ишонч ёки, аксинча, ишончсизлик даражаси кўп жиҳатдан матбуот, радио ва телевидение орқали қандай хабарлар тарқатилишига боғлиқ.

Планетамиз халқларига ҳозир — ўзга халқларга уларга ёт турмуш тарзини тиқиштириш эмас, ҳарбий кучга зўр бериш эмас ва «психология уруши» эмас, балки бир-бирини тушунишга ва бутун инсоният олдида турган муштарак проблемаларни ҳал этиш учун кенг кўламдаги халқаро ҳамкорликни йўлга қўйиш керак.

ЮНЕСКОнинг халқаро информация соҳасидаги ҳамкорликни ривожлантириш борасидаги актив фаолияти ҳамда коммуникацияни ривожлантириш халқаро программасининг дастлабки амалий қадамлари катта ва кичик барча давлатларнинг тенг ҳуқуқлилигини ва уларнинг бир-бирларини ўзаро ҳурмат қилишини қарор топтиришга, маънавий соҳадаги мустамлакачиликни тугатишга, миллий ва регионал оммавий информация ҳамда алоқа системаларини вужудга келтиришда озод бўлган мамлакатларга конкрет ёрдам беришга кўмаклашмоғи лозим.

Сессиянинг ишига муваффақиятлар тилаймиз ва бу сессия ер юзида ялпи тинчликни сақлаб қолиш йўлида халқлар ўртасидаги самарали ҳамкорликнинг ЮНЕСКО ўз фаолиятида амал қилиб келаётган юксак идеаллари белгиси остида ўтади, деб умид қиламиз.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ИНФОРМАЦИЯ ХАЛҚЛАР ТИНЧЛИГИ ВА ТАРАҚҚИЁТИГА ХИЗМАТ ҚИЛСИН!

Тошкент руҳи... Бу тушунча ҳамкорлик, яхши ният, ҳамжиҳатлик рамзи сифатида халқлар ўртасида ишлатиладиган ибора бўлиб қолди. Эндиликда Тошкент БМТнинг қарорига биноан ўтказилаётган жаҳон алоқа йили энг асосий воқеасининг масканига айланди. 5 сентябрь куни бу ерда коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси (КРХП) ҳукуматлараро кенгашининг сессияси очилди.

Шу воқеа шарафига кенгашга аъзо бўлган ўттиз беш мамлакатнинг давлат байроқлари, БМТ байроғи ва барча қитъалардан келган меҳмонларни қабул этувчи республика — Ўзбекистон ССР байроғи кўтарилди.

Сессияни кенгаш раиси вазифасини бажарувчи **Луис Вильоро Торансо** (Мексика) очди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси ўртоқ **Ш. Р. Рашидов**га сўз берилади. (Ш. Р. Рашидов нутқи газетанинг бугунги сонида эълон қилинмоқда).

СССР Министрлар Советининг КРХП ҳукуматлараро кенгаши IV сессияси қатнашчиларига йўллаган, ўртоқ Ш. Р. Рашидов ўқиб эшиттирган табрикномаси зўр эътибор билан тингланди.

СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари, СССРнинг ЮНЕСКО ишлари комиссияси раиси **В. Ф. Стукалин** сессияда сўзга чиқди.

Ҳозиргина биз КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Шароф Рашидович Рашидовнинг ёрқин ва мазмундор нутқини ҳамда СССР Министрлар Советининг у ўқиб эшиттирган ушбу сессия қатнашчиларига табрикномасини тингладик. Бу нутқ ва табрикномада Совет Иттифоқининг оммавий информация воситалари фаолияти масалаларига, бу воситаларнинг тинчлик, халқаро хавфсизлик, халқлар ўртасида яхшироқ ҳамжиҳатлик учун курашдаги ролига қандай ёндашаётганлиги лўнда тарзда ифодалаб берилган.

Ҳозир инсоният ўз тарихининг мураккаб ва ғоят масъулиятли пайтини бошдан кечирмоқда. Империалист кучларнинг айби билан жаҳон узра янги уруш, бунинг устига ракета-ядро уруши хавфи пайдо бўлмоқда. Бу урушнинг ер юзидаги ҳаёт учун даҳшатли оқибатларини ҳатто тўла-тўкис тасаввур этиш ҳам қийин. Барча мамлакатлардаги миллион-миллион кишилар каби совет кишилари ҳам тўхтовсиз давом этаётган ядровий қуролланиш пойгаси шу хавфнинг асосий манбаи деб биладилар. Машъум «совуқ уруш» руҳида масъулиятсизларча қилинаётган агрессив сиёсий баёнотлар ва ҳатти-ҳаракатлар, давлатлар ўртасидаги нормал муносабатларга путур етказадиган, халқлар ўртасига ишончсизлик ва адоват уруғларини сочадиган баёнотлар ҳамда ҳатти-ҳаракатлар қуролланиш пойгасини баттар авж олдирмоқда.

Мана шундай шароитда оммавий информация воситаларининг роли ва масъулияти ҳар қачонгидан ҳам ортиб бормоқда. Бу воситалар башарти барча давлатлар ва халқлар ўртасида тинчлик ва тенг ҳуқуқли ўзаро ҳамкорлик жарчилари бўлиб майдонга чиқсалар, жаҳон манзарасини ҳаққоний ва ҳолисона акс эттирсалар, ядро уруши ҳозир — ҳар бир кишининг ўзи учун, унинг онласи ва ёр-биродарлари учун, ер юздаги ҳаётнинг ўзи учун ҳалокат хавфини солади, деган фикрни ҳар бир кишининг онгига сингдирсалар, ўзларининг олижаноб ролларини ўйнаган бўладилар. Халқаро муносабатларнинг иқлими, турли мамлакатлар аҳолисининг инсоният олдида турган бош проблемани, тинчликни таъминлаш проблемасини, шу проблема ҳал этилмаса, бошқа ҳеч қандай проблемаларни ҳал этиш мумкин эмаслигини тушуниш даражаси кўп жиҳатдан шу саволларга бериладиган жавобларга, оммавий информация воситаларининг позициясига боғлиқдир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Совет ҳукумати шунга аминдирларки, ҳарбий мухолифлик йўллари билан тинчликни мустаҳкамлаб бўлмайди, дунёдаги ҳар қандай муаммолар, шу жумладан социализм билан капитализм ўртасидаги тарихий баҳсни ҳарбий йўл билан ҳал қилиб бўлмайди. Шу сабабли Совет Иттифоқи социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан биргаликда ядро уруши фалокатининг олдини олиш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш, дунёни кескинликни юмшатиш йўлига қайтариш учун ўзларига боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилиб келдилар ва қилмоқдалар. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ю. В. Андропов ўртага ташлаган конкрет ташаббуслар, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг 1983 йил 5 январдаги Прага Сиёсий декларациясида ва мазкур давлатлар раҳбарларининг шу йил 28 июнда Москва учрашувидаги Қўшма баёнотида баён этилган таклифлар комплекси мана шу муҳим вазифаларни ҳал қилишга қаратилган.

Ўтган йилиёқ Совет Иттифоқи ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик тўғрисида бир томонлама тартибда мажбурият олганлигини эслатиб ўтмоқчиман. Яқинда Совет раҳбарлари янги, ғоят муҳим қарор қабул қилдилар: СССР йўлдошга қарши қуролнинг бирон бир турини космик фазога биринчи бўлиб чиқармаслик мажбуриятини ўз зиммасига олади, яъни бошқа давлатлар, шу жумладан АҚШ йўлдошга қарши ҳар қандай турдаги қуролни космосга чиқаришдан тийилиб турган бутун вақт мобайнида мана шундай қуролни учиришни ўз ташаббуси билан тўхтатиб туради. Бу қарор — Совет Иттифоқи холис ниятининг, у халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини амалда мустаҳкамлашга азму қарор берганлигининг яна бир далилидир. Биз БМТ Бош ассамблеясининг бўлғуси 38-сессияси кун тартибига космик фазода ва космосдан ерга нисбатан куч ишлатишни тақиқлаш тўғрисида шартнома тузиш масаласини киритишни таклиф қилдик.

Ялпи тинчликни таъминлаш ишида Совет Иттифоқи Европадаги ядро қуролларини чеклаш тўғрисидаги Совет—Америка музокараларини муваффақиятли тугаллашга муҳим аҳамият бермоқда. Ю. В. Андроповнинг «Правда» газетаси саволларига шу йил 27 августда берган жавобларида эълон қилинган янги катта ташаббус ҳам шундан далолат беради. «Ўзаро мақбул битимга эришилган тақдирда, шу жумладан АҚШ Европада янги ракеталарни жойлаштиришдан воз кечган тақдирда, деди Совет раҳбари, Совет Иттифоқи ўзининг мамлакат Европа қисмидаги ўртача олисликка учириладиган ракеталарини Англия ва Франция ракеталари миқдоригача қисқартириш пайтида қисқартириладиган ҳамма ракеталарни йўқ қилиб ташлаган бўлур эди. Мана шундай қилинган тақдирда Ғарбда СС-20 номи билан машҳур бўлган энг замонавий ракеталарнинг анчагина миқдори ҳам тугатилган бўлур эди».

Бизнинг бошқа ҳамма тинчлик ташаббусларимиз каби бу янги қадам ҳам Совет Иттифоқининг музокараларда Европадаги ядровий қуролланиш пойгасининг навбатдаги, ҳаддан ташқари хатарли даврасига йўл қўймайдиган ўзаро мақбул битимга эришиш учун ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилиб келганлиги ва қилаётганлигини яққол кўрсатади. Музокаралар бошланга-

(Давоми иккинчи бетда).

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси Ҳукуматлараро кенгаши сессиясининг муҳтарам қатнашчилари ва меҳмонлари!

Хонимлар ва жаноблар! Ўртоқлар ва дўстлар!

Сизларни Совет Иттифоқида Совет ҳукумати номидан самимий табриклашга ва ЮНЕСКОнинг коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси Ҳукуматлараро кенгаши ўзининг навбатдаги мажлисини Ўзбекистон пойтахти — Тошкентда ўтказишга қарор қилганлиги муносабати билан астойдил миннатдорчилик изҳор этишга ижозат бергайсизлар.

Бизнинг Тошкент шаҳримизда инсоният билими ва маданиятининг турли соҳаларига бағишланган халқаро тадбирлар тез-тез ўтказилиб турибди. Тўрт йил муқаддам Тошкентда ЮНЕСКОнинг иштироки билан ривожланаётган мамлакатлар журналистларининг семинари бўлиб ўтган ва ўшанда биз ҳозирги учрашувнинг баъзи қатнашчиларини қабул этишга мушарраф бўлган эдик.

Биз ЮНЕСКОга аъзо бўлган мамлакатларнинг вакилларини Совет Иттифоқи республикаларидан бири бўлмиш қадимий ва мангу навқирон ўзбеклар диёрида яна кўриб турганимиздан хурсандмиз. Бу сафар ҳам сизлар яхши ва самарали ишлаб, ҳозирги дунёда информация ва алоқа воситаларини ривожлантириш билан боғлиқ масалаларни муҳокама эта оласизлар, деб умид қиламиз.

Биз сизларга сидқидилдан кўпдан-кўп ижодий муваффақиятлар, сиҳат-саломатлик, аъло кайфият, битмас-туганмас шодликлар тилаймиз, республикамиз пойтахти шу кунларда ўзининг шонли 2000 йиллигини нишонлаётган шаҳардаги кунларингизни ёқимли ўтказишингизни тилаймиз.

Ҳозирги Тошкент — Совет Шарқидаги йирик саноат, маданият ва илм-фан марказидир. Бу шаҳарда 2 миллион киши яшаб турибди. Экономиканинг 70 тармоғи унинг индустриал қиёфасини белгилайди. Бу ердаги салкам 200 та йирик бирлашма ва корхона Ўзбекистон саноат маҳсулотининг бешдан бир қисмини ишлаб чиқармоқда, шу маҳсулотнинг анчагина қисми дунёнинг 70 та мамлакатига экспорт қилинмоқда. Шаҳарда миллий Фанлар академияси, 113 та илмий тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик ташкилоти ишлаб турибди, олий ўқув юртларини битириб чиққан 100 минг мутахассис Тошкентнинг илмий ва инженерлик «корпуси»ни ташкил этади.

Ҳозир Тошкентда 19 та олий ўқув юрти, 320 та умумий таълим мактаби ва 36 та ўрта махсус ўқув юрти, уч юздан кўпроқ медицина муассасаси, 12 та театр, 4 та концерт ташкилоти, учта киностудия, 9 та музей, 200 тадан кўпроқ оммавий кутубхона бор.

1966 йил апрелида шаҳарда даҳшатли зилзила содир бўлганида бутун мамлакат Тошкентга ёрдам бериш учун келди, барча совет кишилари садоқатли дўстлик ва қардошлик қўлини узатди.

«Қушга қанот, инсонга дўстлик қувват беради» дейди доно халқимиз. Янги Тошкентнинг кварталлари, унинг архитектура комплекслари совет кишилари беғараз ёрдами, дўстлиги ва қардошлигининг далили бўлиб қолди.

Совет Иттифоқидагилар озодликка эришган мамлакатларнинг мавжуд тенг ҳуқуқсизлик ҳолатини ўзгартириш, мустаҳкам ва самарали ишловчи ўз коммуникациялари инфраструктурасини вужудга келтириш, информация ва маданият масалаларида тўла суверенитетга эришиш ҳамда шу асосда янги халқаро информация тартиби ўрнатилишига эришиш йўлидаги ҳаққоний интилишини жуда яхши тушуниб, унга хайрихоҳлик билан қарамоқдалар.

Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси Ҳукуматлараро кенгашининг Тошкент сессияси жаҳон алоқа йилида ўтказилаётганлиги факти бизни айниқса мамнун этади. БМТ Бош Ассамблеяси ўз вақтида 1983 йилни жаҳон алоқа йили, деб эълон қилиш тўғрисида қарор қабул этганида дунёдаги барча мамлакатларнинг иқтисодий, социал ва маданий тараққиётида алоқа ва информация воситаларининг муҳим ролини уқтириб ўтган эди. Жаҳон алоқа йилини ўтказишдан кузатилган асосий мақсад миллий алоқа воситаларини ва оммавий информацияни жадал ривожлантиришга кўмаклашиш жуда зарур бўлиб қолганлигидан иборат эди. Бу гап асосан ўз алоқа ва информация системаларининг ривожланиш даражаси ҳамда фаолият ҳажми жиҳатидан ҳамон дунёнинг саноат жиҳатидан ривожланган мамлакатларидан жуда орқада қолаётган Осиё, Африка ва Лотин Америкаси ривожланаётган мамлакатларига тааллуқлидир.

Шу йилнинг мартида Ҳиндистон пойтахтида қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг VII конференцияси бўлиб ўтди. Шу қудратли сиёсий ҳаракат доирасида ўтказилган бошқа конференциялар ва учрашувда бўлгани каби Деҳли конференциясида ҳам коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси манфаатлари соҳасига кирувчи масалалар батафсил муҳокама қилинганлиги қувончлидир. Деҳлида қабул этилган Сиёсий декларацияда қўшилмаган давлатларнинг «информация соҳасидаги мустамлакачиликни тугатиш ва воқеаларнинг тарафкашлик билан ёритилишига қарши ҳамда оммавий информация воситаларининг қўшилмаган мамлакатлар ва миллий озодлик ҳаракатлари манфаатларига зид кампанияларига қарши ҳаракат қилиш ишида»ги актив куч-ғайратларни давом эттиришга азму қарор берганликлари изҳор қилинади.

Конференция қатнашчилари миллий алоқа ва оммавий информация воситаларини мустаҳкамлаш ҳамда ривожлантириш, информация оқимидаги нотекисликни тугатиш, халқаро информация айирбошлашда ривожланаётган мамлакатларнинг тенг ҳуқуқли иштирокига эришиш соҳасида тавсиялар ва лойиҳалар ишлаб чиқиш юзасидан ЮНЕСКО мутасаддилиги остида ўтказилаётган катта ишни маъқулладилар.

Халқаро муносабатларда, халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик ўрнатишда, тинчлик ва халқаро кескинликни юмшатиш учун курашда оммавий ахборот воситаларининг роли ғоят катта ва масъулиятлидир. Бу масала жаҳон жамоатчилигини тўлқинлантирмоқда, шу хусусда турли халқаро, регионал, миллий конференциялар, кенгашлар, мунозаралар, симпозиумлар, учрашувларда батафсил фикр билдирилмоқда.

Тинчлик масаласи, ядро уруши хавфини тугатиш учун, қуролсизланиш учун кураш масаласи ҳозирги замоннинг энг ўткир ва зарур масаласи бўлиб қолди. Ҳарбий устунликка эришиш мақсадлари жиҳатидан мисли кўрилмаган қуролланиш пойгасини авж олдириш йўлини ошкора эълон қилган, ижтимоий тараққиётни ҳар қандай йўллар ва воситалар билан тескари буриб юборишга

(Давоми иккинчи бетда).

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

(Боши биринчи бетда).

уринаётган агрессив кучлар тобора жон-жаҳдлари билан ҳаракат қилмоқдалар. Иккинчи жаҳон урушидан кейин ҳали ҳеч қачон халқаро аҳвол бу қадар ташвишли ва хатарли бўлмаган эди.

Совет раҳбарлари жаҳон ядро уруши бошланишига йўл қўймаслик учун зўр куч-ғайрат сарфламоқдалар. Дунёдаги турли ижтимоий системалар ўртасидаги низони ҳарбий воситалар ёрдамида ҳал қилиш мумкин эмаслигига бизнинг ишончимиз комил.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Ю. В. Андропов таъкидлаб айтганидек, «Шу системалар ўртасидаги тарихий баҳсни ҳарбий тўқнашув йўли билан ҳал қилишга уриниш инсоният учун ҳалокатли бўлур эди... биз халқаро муносабатларни тубдан соғломлаштиришга, шу муносабатлардаги жамики яхши негизларни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга интиламиз. Биз давлатлар ва халқларнинг суверен ҳуқуқлари ҳурмат қилинишига, империализм улоқтириб ташланишига, поймол этишга тобора тез-тез уринаётган халқаро ҳуқуқ принципларига қатъий риоя этиладиган бўлишига интилаверамиз».

Маълумки, 1978 йилда ЮНЕСКО Бош конференциясининг XX сессиясида оммавий информация воситаларининг тинчликни ва халқаро ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишга ҳамда ирқчилик, апартеидни ва урушга гиж-гижлашни тугатиш учун курашга қўшадиган ҳиссасига тааллуқли асосий принциплар тўғрисидаги декларация қабул қилинган эди.

Аммо мана шу жуда муҳим ҳужжатнинг айрим қоидалари турмушга татбиқ этилмаётганини практика кўрсатиб турибди. Ғарбдаги баъзи оммавий информация органлари матбуот озодлиги шиорини ниқоб қилиб олиб, қуролланиш пойгасини маъқулламоқдалар ва тарғиб қилмоқдалар, аслида ядро урушига тайёргарлик кўришдан иборат авантюрачилик режаларини қўллаб-қувватламоқдалар. Миллий озодлик ҳаракатларига қарши, Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги кўпгина ривожланаётган мамлакатларга қарши, айниқса, улар орасида социал-иқтисодий ўзгаришларни активлик билан ўтказаётган мамлакатларга қарши ташвиқотчилик кампанияси жуда кучайтирилди.

Афсуски, дунёда оммавий информация воситаларининг жуда катта имкониятларидан халқаро вазиятни соғломлаштириш учун эмас, балки давлатлар ўртасидаги муносабатларни ёмонлаштириш, бир халқни иккинчисига гиж-гижлаш учун фойдаланаётган кучлар, дунёдаги воқеаларнинг кескинлигини юмшатиш йўлига қайтарилишига тўсқинлик қилаётган кучлар бор. «Давлатлар ўртасидаги муносабатларда ишонч иқлимини вужудга келтирмай туриб, уруш хавфини камайтириб бўлмайди, — деб уқтиришди Европадаги социалистик мамлакатларнинг раҳбарлари 1983 йил январида. — Бу эса, сиёсий мулоқотни ривожлантириш, иқтисодий ва ҳарбий соҳаларда тегишли чоралар кўриш билан бир қаторда ҳаққоний ахборот тарқатишни, буюк давлатчилик даъволаридан, ирқчилик, шовинизм ва миллий мумтозликни пропаганда қилишдан, бошқа халқларга ўз турмушини қандай қуриш ҳақида насиҳат қилиш йўлидаги уринишлардан, зўравонликни тарғиб қилишдан, ҳарбий васвасани авж олдиришдан воз кечишни талаб қилади».

Қанча ахборот, қайси йўллар орқали, қаерга ва қаердан юборилаётганлигигина эмас, шу билан бирга қандай мазмундаги информация ва қайси мақсадда давлатлар ташқарисига тарқатилаётганлиги ҳам муҳимдир. Янги мустамлакачилик бошқа соҳаларда бўлганидек, информация соҳасида ҳам мутлақо номақбулдир, миллатлар уни ҳам милитаризм, ирқчилик ва апартеид каби қоралайдилар. Шу сабабларга кўра, халқаро информация фаолиятининг актуал соҳаси бўлиб, халқаро ҳуқуқ асосида тартибга солишни, информация айирбошлашда барча давлатларнинг иштирок этиш ҳуқуқини гарантиялашни ишлаб чиқишни талаб қилади.

70-йилларда дунёда янги халқаро иқтисодий тартиб ўрнатилишини талаб қилувчи ҳаракат юзага келди. Бу ҳаракат экономика соҳасидагина эмас, шу билан бирга маданият, информация фаолияти ва алоқа соҳасида ҳам ривожланган капиталистик мамлакатлар билан озодликка чиққан давлатлар ўртасидаги айирбошлашнинг тенг ҳуқуқли эмаслигига миллатлар ҳамжамиятининг эътиборини тортди.

Информация тарқатишнинг етилган ва ҳал этилишини талаб қилиб қолган проблемалари ҳақли равишда бир томонга ҳаракат қилинадиган кўча, деб аталувчи «информациянинг эркин оқими» практикаси тутуруқсизлигини кўрсатди. Бу практика ривожланган капиталистик мамлакатларнинг қудратли миллий корпорациялари асосан ҳозир ҳам ривожланаётган мамлакатларга ва улар ўртасида янгиликлар оқимини назорат қилиб, тартибга солиб туришига олиб келди.

Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программасининг 1981 йил июнида Парижда бўлиб ўтган биринчи сессияси ҳужжатларида таъкидлаб ўтилганидек, «жаҳон миқёсида информация ва билим айирбошлашда» тенг ҳуқуқли шериклар тариқасида қатнашишга тўла-тўкис қобилиятли бўлган миллий системалар ривожлантирилмагунча халқаро информация соҳасида янги тартиб ўрнатиб бўлмаслиги шубҳасиз. Иккинчи томондан, бизнинг фикримизча, коммуникацияни ривожлантириш халқаро программасини информация олиш ҳамда алоқа қилиш ва уларнинг технологиясини ривожлантириш соҳасида фақат ривожланаётган мамлакатларнинг потенциалини яхшилашга қаратилган программа, деб ҳисобламаслик керак. ЮНЕСКО Бош директори жаноб Амаду Махтар М'Боу коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси Ҳукуматлараро кенгашининг Акапулькодаги иккинчи сессияси очилишида 1982 йил 18 январь куни сўзлаган нутқида ҳақли равишда айтганидек, «Биз коммуникациянинг замонавий воситалари халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик ва ўзаро ҳурматни ривожлантириш ишига, шунингдек, шу мамлакатлардан ҳар бирининг алоҳида жамияти доирасидаги ялпи тараққиётга кўмаклашиш ишига тобора кўпроқ ҳисса қўшадиган бўлиши йўлида биргалашиб куч-ғайрат сарфлашимиз лозим».

Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программасининг тадбирлари амалга оширилаётган ёки амалга ошириладиган мамлакатлар халқларининг маданий ўзига хослигига эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлиш, уларнинг анъаналари ва урф-одатларини ҳурмат қилиш зарур, албатта. Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программасининг барча лойиҳалари ҳам халқаро ва регионал миқёсда, ҳам миллий миқёсда ривожланаётган мамлакатларнинг социал-иқтисодий ва маданий тараққиёти плани билан чамбарчас боғланган бўлиши лозим.

Фан-техника тараққиёти, ижодий ақл-заковат ва технология фикри ютуқлари планетадаги барча кишиларнинг мулки бўлиб қолиши, инсониятнинг ялпи фароғатига хизмат қилиши керак. Информация бериш техника воситалари экспортнинг моддаси бўлиши, бошқа ҳар қандай товар каби олиб турилиши ёки ташқарига чиқарилиши мумкин, аммо матбуот органлари, радио, телевидениенинг ўзи ҳар бир мамлакатнинг ягона миллий информация системаси бўғинлари тарзида вужудга келтирилиши керак ва бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашиш қуролига айлантирилмаслиги лозим — бунга бизнинг ишончимиз комил. Ҳар бир давлат мана шундай информация системасини ривожлантиришдан иборат дахлсиз ҳуқуққа эгадир. Буни биз — информация соҳасида янги тартиб ўрнатишнинг энг муҳим шарт-шароитларидан бири, деб биламиз.

Барча мамлакатларнинг — катта ва кичик мамлакатларнинг, ҳамма миллатларнинг информация соҳасидаги суверенитети таъминланган тақдирда, улар информация соҳасида иқтисодий ва техникавий жиҳатдан кучлироқ чет давлатларга қарам қилиб қўйиш йўлидан халос этилган тақдирдагина халқлар ўртасида янгиликларни тенг ҳуқуқли асосда айирбошлаш мумкин бўлади. Шу боисдан ҳам миллий информация системаларининг, регионал ва халқаро информация тармоқларининг қарор топиш ва ривожланиш жараёни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти билан ЮНЕСКО эълон қилган халқаро ҳамкорлик принципларига асосланиши зарур.

Кейинги йилларда ЮНЕСКО маъқуллаган муҳим ҳужжатлар шу халқаро ташкилотнинг информация тўплаш ва тарқатишда айрим мамлакатлар ва мамлакатларнинг группалари ўртасидаги мавжуд тенгсизликдан ташвишланаётганлигини кўрсатади. Бу ҳужжатлар оммавий информация воситалари тинчлик ва тараққиётга хизмат қилишидан ЮНЕСКОга аъзо бўлган кўпчилик давлатлар манфаатдор эканлигини ҳам тасдиқлайди.

Халқаро информация айирбошлашдаги мавжуд аҳволни ўзгартириш ва бу соҳадаги мустамлакачиликни тугатиш фикри туғилган пайтдан бери айни ЮНЕСКО информация соҳасида янги халқаро тартибни таъминлаш ишига жуда актив равишда қўшилди. ЮНЕСКОнинг мавжуд программалари бир неча йилдан бери информацияни ривожланган ва ривожланаётган мамлакатлар ўртасида бир маромда айирбошлашга кўмаклашишга қаратилиб келмоқдаки, бу фактни биз юксак баҳолаймиз.

ЮНЕСКОнинг оммавий информация воситаларини ривожлантириш ишидаги бу фаолияти ҳозирнинг ўзидаёқ салмоқли самаралар берди. Бироқ, ҳали кўп иш қилиниши керак ва биз бу халқаро ташкилотни коммуникациянинг энг муҳим проблемаларини ҳал этишда қатнашишдан четлаштириш истагида бўлган кишиларнинг уринишларини рад қиламиз.

СССР аввал бошданоқ коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси тузилишига, уни дунёнинг турли мамлакатлари ва регионларида информация ҳамда алоқа системаларини ривожлантиришга кўмаклашадиган таъсирчан механизмга айлантиришга тарафдор бўлиб келди. Биз коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси ҳисобига анчагина взнос тўлашимизни эълон қилдик, экспертлар, асбоб-ускуналар ажратиш, СССРнинг олий ўқув юртларидаги студентларнинг ўқиши учун стипендиялар тайинлаш тарзидаги ўз хизматларимизни таклиф қилдик. Шунингдек, биз ЮНЕСКОнинг тавсияларига биноан ривожланаётган мамлакатларнинг матбуот органларига уларнинг информациясини бериш учун махсус камайтирилган тариф бериб қўйдик. Биз шу юксак мақсадларни рўёбга чиқаришда ЮНЕСКО билан коммуникацияни ривожлантириш халқаро программасига бундан буён ҳам ёрдам ва мадад бераверамиз.

Айни вақтда биз ривожланаётган мамлакатларнинг оммавий коммуникация соҳасидаги қолоқлигини тугатиш ишидаги, информация соҳасида янги, бирмунча одилона ва самарали халқаро тартиб ўрнатишдаги муваффақият шу мамлакатларнинг ўзлари сарфлайдиган куч-ғайратлар нақадар актив ва собитқадам бўлишига ҳам боғлиқ, деб ҳисоблаймиз. Шу муносабат билан бизнинг Ўзбекистонимизда ривожланаётган мамлакатларнинг кўпчилигини ҳозир тўлқинлантириб турган проблемалар қандай ҳал этилганлиги тажрибасини айтиб бермоқчиман.

Маълумки, бутун Туркистон каби Ўзбекистон ҳам 1917 йил октябригача чор Россиясининг мустамлака чекка ўлкаси эди. Патриархал қолоқликни, ўтмишнинг оғир сарқитларини тугатиш учун бутун мамлакатнинг зўр куч-ғайрат сарфлаши, барча халқларнинг ёрдами ва қардошларча мадади керак бўлди, ленинча миллий сиёсатнинг изчиллик билан амалга оширилиши керак бўлди, эксплуатация ва зўравонликка барҳам бериш, миллатларнинг тенгсизлигини тугатиш лозим бўлди.

Инсоният тараққиётининг ҳозирги чўққиларига ҳаддан ташқари мураккаб йўллар билан кўтарилдик. В. И. Ленин, у раҳбарлик қилган Коммунистлар партияси Ўрта Осиёнинг алоҳида шароитларини эътиборга олдилар. Улар шуни ҳисобга олиб, социалистик ўзгартириш планини ишлаб чиқдилар. Лениннинг социализм қуриш планига мувофиқ, партия белгилаб берган конкрет вазифаларнинг ҳал этилиши Совет Шарқи халқларини социалистик қурилишга жалб қилишни таъминлаши керак эди.

Тарихан қисқа муддатларда ўлкамизда ер-сув ислоҳоти ўтказилди, қишлоқ хўжалиги коллективлаштирилди, индустриялаш, маданий революция амалга оширилди. Хуллас, Шарқ халқларининг ҳақиқатдаги тенглигини таъминлаш, мамлакатнинг миллий чекка ўлкалари иқтисодий ва маданий қолоқлигини тугатиш соҳасида жуда катта иш қилинди. Бизга эксплуататорлик тузумидан сарқит бўлиб қолган миллий масала мамлакатимизда тўла-тўкис ва узил-кесил ҳал этилди.

Революциядан аввал Ўрта Осиёда оз миқдордаги майда фабрика-завод корхоналари асосан қишлоқ хўжалик маҳсулотини дастлабки қайта ишлаш билан шуғулланар эди. Пахтачилик экономиканинг асосий тармоғи бўлган ўлкада ҳатто тўқимачилик фабрикалари ҳам қурилмаган эди.

Революциядан олдинги справочник маълумотларига қараганда, масалан, Тошкент саноати: учта арок-вино заводи, 15 та кўнчилик, 7 та обжувоз, 4 та ғишт, 2 та совун пишириш заводидан, 2 та дурадгорлик фабрикаси ва 6 та фотография корхонасидан иборат эди.

Ҳозирги Ўзбекистон замонавий саноатга, механизациялашган қишлоқ хўжалигига, илғор фан ва маданиятга эга бўлган юксак даражада ривожланган совет республикасидир. Ҳозир бу ерда 1600 тадан кўпроқ йирик корхона ишлаб турибди. Ўзбекистоннинг саноат потенциали энергетика, машинасозлик, катта химия, электроника, қурилиш индустрияси, енгил ва озиқ-овқат саноати, самолётсозлик — экономиканинг жами 200 га яқин тармоғини бирлаштириб турибди.

Умумиттифоқ меҳнат тақсимотида Ўзбекистон пахтачилик учун терим машиналари ва бошқа машина-механизмлар ишлаб чиқарадиган бирдан-бир республикадир. Ўзбекистоннинг ишчилар синфи 3 миллиондан ортиқ кишидан иборат. Бу йилги саноат ишлаб чиқариши ҳажми салкам 20 миллиард сўмликка боради.

Қишлоқ хўжалигида улкан ўзгаришлар рўй берди. Икки рақамни таққослаб кўринг: 1922 йилда Ўзбекистон 37,4 минг тонна пахта ҳосили олган эди, бу йил эса республика мамлакатга олти миллион тоннадан кўпроқ «оқ олтин» бериш учун курашмоқда. Олти миллионли рақам биз учун норма бўлиб қолди. Яқин йилларда биз дон етиштиришни беш миллион тоннага, мева-сабзавот етиштиришни — 10 миллион тоннага етказишни мўлжаллаяпмиз. Чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш ҳам анча ортади.

Бизнинг ютуқларимиз — барча совет халқлари дўстлиги, ўзаро ёрдами, мустаҳкам ҳамкорлигининг якунидир, Ленин партияси доно раҳбарлигининг натижасидир. Эл-улус бирлашса тоғни ҳам кўзғатади, деган Шарқ мақоли жуда ҳаққонийдир.

Аҳил совет оиласида Ўзбекистон меҳнаткашлари ўз маданиятини, замонавий жаҳон цивилизацияси ютуқлари билан, социализмнинг маънавий фазилатлари, бошқа қардош халқларнинг тажрибаси билан бойита олдилар.

Маънавий турмушдаги зафарларимизнинг улуғворлигини равшанроқ тасаввур қилиш учун шуни эслатиб ўтмоқчиманки, ўтган асрнинг охирларида Туркистонда атиги битта газета 500—600 нусхада чиқарилар эди. Бундан ортиғига ҳам умид қилиб бўлмас эди, чунки маҳаллий аҳоли орасида ҳар юз кишидан атиги икки киши ўқиш ва ёзишни билар эди.

Ҳозирги вақтда республикада 287 та газета, шу жумладан 16 та республика газетаси, 26 та область, 10 та шаҳар, 166 та район, анчагина миқдорда кўп тиражли газеталар нашр этилмоқда, 75 та журнал ва журнал типидаги нашрлар чиқарилмоқда. Бу нашрларнинг бир галги тиражи 10 миллион нусхадан ошади. Газеталар ўзбек тилидан ташқари, рус, қозоқ, тожик, татар, қорақалпоқ тилларида нашр этилмоқда.

Радио ва телевидение катта ҳажмдаги информацияни тарқатмоқда. Аслида Ўзбекистоннинг истисносиз ҳамма аҳоли пунктларида радио эшиттириши ва телевидение кўрсатуви қабул этилмоқда. Яқин кунларда Тошкентда 375 метрли янги телевизион минора ишга туширилади, у бешта программада барқарор кўрсатув олиб бориш имконини беради. Ҳозир республикада телевизор бўлмаган оила йўқлиги диққатга сазовордир.

Республика информация агентлиги адабий ва фото информация тўплаш, қабул этиш ва узатиш учун қудратли воситаларга эга бўлибгина қолмай, бир йил мобайнида у ҳар хил характердаги 1000 босма листга яқин ахборотни турли тилларда тайёрлаб тарқатмоқда, шунингдек чет элларга юбориш учун информация тайёрламоқда.

Ўзбекистонда қўлёзма тарзидаги китобчилик иши минг йил аввал вужудга келган эди, эндиликда барпо этилган қудратли полиграфия базаси ҳар йили 50 миллион нусхадан кўпроқ китоб ва брошюра нашр этиш имконини бермоқда. Республикада 10 та китоб нашриёти ишлаб турибди.

«Радуга» нашриётининг Тошкентда барпо этилган бўлими чет эллик китобхонларни кўп миллионли совет адабиёти ва классикларнинг асарлари билан араб, форс, ҳинди, урду, дари тилларида таништирмоқда.

Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда чиқарилган ҳамма китоб ва брошюраларнинг тиражи бир миллиард нусхадан ошиб кетди. Республикамизда аҳоли жон бошига ҳар йили 5—6 тадан китоб тўғри келади.

Бутун мамлакатда бўлгани каби Ўзбекистон оммавий информация воситалари органларининг материаллари турмушнинг жуда хилма-хил ҳодисаларини тўғри ва ҳаққоний ёритишига, тараққиёт мақсадларига, дунёдаги маънавий-сиёсий иқлимни яхшилашга хизмат қиладиган бўлишига, халқлар бир-бирининг фикрини яхшироқ англашига ёрдам беришига, халқаро ишларда туҳмат, ёлғон-яшиқ хабарлар ва иғвогарликлар тарқатилишига кескин қарши чиқишига интиляпмиз.

Янгиликни сезгирлик билан илиб олишда, барча воқеалардан доимо хабардор бўлиб туришда кўнгилли ёрдамчилар — матбуотнинг ишчи ва қишлоқ активлари газеталаримизга, радио ва телевидениега ёрдам бермоқдалар. Профессионал журналистлар билан бажонидил ҳамкорлик қилаётган жамоатчи мухбирларнинг оммавий информация воситалари билан ижодий ҳамдўстлиги энг муҳим ҳаётий проблемаларни жуда тўғри ёритиш имконини бермоқда.

Ш. Р. Рашидов сўзининг охирида СССР Министрлар Советининг ЮНЕСКО коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси Ҳукуматлараро кенгашининг IV сессияси қатнашчиларига йўллаган табрикномасини ўқиб эшиттирди.

ИНФОРМАЦИЯ ХАЛҚЛАР ТИНЧЛИГИ ВА ТАРАҚҚИЁТИГА ХИЗМАТ ҚИЛСИН!

(Боши биринчи бетда).

нидан буён мамлакатимиз унга эпчиллик билан амалий ёндашиш намунасини кўрсатиб келмоқда. Бироқ эпчиллигимизнинг чеки борлигини Ю. В. Андропов жуда қатъий ва аниқ қилиб таъкидлаб ўтди, буни Совет давлати ва унинг иттифоқчиларининг хавфсизлиги манфаатлари тақозо этади.

Бизнинг фикримизча, оммавий информация воситалари Советлар мамлакатининг шу ошкора, ҳалол позициясини ўз ўқувчилари, тингловчилари, томошабинлари онгига етказишлари жуда муҳимдир. Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати «совет хавфи» тўғрисидаги ҳавойи гаплар билан эмас, балки социалистик давлат табиатининг ўзи тақозо этган тинчлик ва халқаро ҳамкорлик йўлидаги ҳақиқий интилиш билан характерланади.

Уруш ва тинчлик масалаларини ҳал этишда Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари, мустамлакачилик ёки ярим мустамлакачилик қарамлигидан халос бўлган мамлакатлар тобора катта роль ўйнамоқдалар. СССР Олий Совети Президиуми билан СССР Министрлар Советининг қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг Деҳлидаги VII конференциясига йўллаган мактубида уқтириб ўтилганидек, «қўшилмаслик ҳаракатининг халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги учун, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш учун, халқаро иқтисодий муносабатларни одилона демократик негизларда қайта қуриш учун, мустамлакачиликни тўла-тўкис ва узил-кесил тугатиш учун курашдаги куч-ғайратларини Совет Иттифоқи ҳамиша астойдил қўллаб-қувватлаб келди ва ҳамиша қўллаб-қувватлайверади».

Биз конкрет халқаро шарт-шароитлар билан боғланмай туриб информация масалаларини муҳокама қилиб бўлмайди, деган мулоҳаза билан баъзи бир ўткир халқаро проблемаларга тўхталиб ўтишни зарур деб топдик. Халқаро сиёсий иқлим, халқлар ўртасидаги ўзаро ишонч ёки, аксинча, ишончсизлик даражаси ўн минглаб газета ва журналлар, миллионлаб телевизорлар ва радиоприёмниклар орқали одамларга қандай информация етиб боришига кўп жиҳатдан боғлиқ эканлигини яна бир бор такрорлаб ўтмоқчиман.

Варшава Шартномасида қатнашувчи социалистик давлатлар шуни эътиборга олиб, шу йилнинг бошида Прагада қабул этилган Сиёсий декларацияда халқаро информация айирбошлаш соҳасидаги ўз позицияларини баён этиб бердилар. Шу декларацияда социалистик мамлакатлар у ёки бу мамлакатлардаги аҳволни сохталаштирган тарзда тасвирлайдиган, душманлик ва адоват уруғларини сочадиган ғаразли ва тўғридан-тўғри туҳмат хабарларни тарқатиш учун матбуотдан, радио ва телевидениедан фойдаланишни қатъиян қоралайдилар. Улар биронта давлат ўз территориясидан мана шундай қўпорувчилик ҳаракати қилинишига йўл қўймаслиги кераклигини билдирдилар. Тинчлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга кўмаклашиш, милитаризм, ирқчиликни, ўзгаларнинг ишларига аралашишни пропаганда қилишни қоралаш халқаро информация айирбошлашнинг бош мақсади бўлиши керак.

Информация соҳасидаги халқаро ҳамкорликни илғор, демократик негизда қайта қуриш, жаҳондаги барча халқлар бемалол информация тарқатиш учун тенг имконият оладиган, бу соҳадаги империализмнинг ҳар қандай кўринишларига барҳам бериладиган шароитни вужудга келтириш жуда зарур вазифадир. ЮНЕСКОнинг Бош конференцияси 1978 йилда оммавий информация воситаларининг тинчлик ва халқаро ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга, инсон ҳуқуқларини ривожлантиришга ҳамда ирқчиликка ва апартеидга қарши, уруш чиқаришга гиж-гижлашга қарши курашга қўшадиган ҳиссасига тааллуқли асосий принциплар тўғрисида қабул қилган декларацияси бу йўлдаги катта қадам бўлди. БМТ Бош Ассамблеяси ҳам шу мақсадларни кўзлаб бу йилни Жаҳон коммуникация йили деб эълон қилди.

Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси (КРХП) оммавий информация воситаларини мустамлакачилик сарқитларидан ва информация соҳасидаги империализм сиёсатидан халос қилиш ишида муҳим роль ўйнаши лозим. Совет Иттифоқи ЮНЕСКО Бош конференцияси XXI сессиясининг КРХПни таъсис этиш тўғрисидаги қарорини актив қўллаб-қувватлади. Шу йил апрелида коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси билан шуғулланувчи Совет комитети тузилганлиги мамлакатимизнинг бу соҳада ЮНЕСКО фаолиятига катта эътибор бераётгани далилидир. Бунда биз ЮНЕСКО Бош конференцияси XXI сессиясининг ҳужжатларида уқтириб ўтилганидек, бу программа «информация ва коммуникация соҳасида янги, адолатлироқ ва самаралироқ тартиб ўрнатиш фаолияти доирасида» амалга оширилишига асосланиб иш тутяпмиз.

ЮНЕСКО маъқуллаган бошқа бир қанча ҳужжатларда ҳам информация соҳасидаги тартибни қайта қуришнинг, бу соҳадаги миллий суверенитетни мустаҳкамлашнинг, ривожланаётган мамлакатлар халқлари маънавий турмушида миллатлараро корпорацияларнинг зўравонлиги тугатилишининг катта аҳамияти қайд этилади. Бу вазифанинг ҳал этилиши халқаро ҳамжамият куч-ғайратларининг, шу жумладан, КРХП йўли билан сарфланаётган куч-ғайратларнинг ҳам таркибий қисми бўлиб қолиши лозим.

Совет Иттифоқи ривожланаётган қўшилмаган мамлакатларнинг ўз сиёсий, иқтисодий ва маданий мустақиллигини мустаҳкамлаш йўлидаги интилишини тушуниб, унга зўр хайрихоҳлик билан қарамоқда. Бизнинг озодликка чиққан мамлакатларга нисбатан тутаётган йўлимиз — уларнинг ҳаққоний муддаоларини маънавий ва моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлашдан, улар билан бирдамликдан иборат. Совет Иттифоқининг ривожланаётган мамлакатларга бераётган ёрдами умумий ҳажми ҳам, бу ёрдамнинг сифат мазмуни ҳам шундан далолат беради.

Совет Иттифоқи миллий оммавий коммуникация воситаларини барпо этиш ва ривожлантириш соҳасида ҳам ривожланаётган мамлакатларга кўмаклашмоқда. Бу кўмак бирон-бир сиёсий ёки бошқа шартлар билан боғлиқ қилиб қўйилмаган.

Бизнинг мамлакатимиз аввало маҳаллий миллий оммавий коммуникация воситаларини вужудга келтириш ва ривожлантириш учун зарур объектларни бапро этишда ривожланаётган мамлакатларга катта ёрдам бермоқда, бу ёрдам уларнинг информация борасидаги давлат суверенитетини мустаҳкамлаш, мустамлакачилик сарқитларидан халос бўлиш имконини беради.

Бу соҳадаги техникавий ёрдам асбоб-ускуналар етказиб бериш, совет мутахассисларини объектларни монтаж қилиш ва қуриш учун, консультация бериш учун командировка қилиш, шунингдек, тегишли мамлакатларда ҳам, Совет Иттифоқида ҳам миллий кадрларга таълим бериш йўли билан кўрсатилмоқда, Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилган объектларни ишлатишда жуда актив техникавий кўмак берилмоқда.

Кейинги вақтларда Совет Иттифоқининг иқтисодий ва техникавий кўмаги билан қурилган коммуникация воситалари объектлари орасида радиостанциялар, телевидение марказлари, телефон станциялари, радиореле линиялари ва бошқаларни айтиб ўтиш мумкин. Бир қанча мамлакатларда (Жазоир, Ироқ, Куба ва бошқаларда) қурилган «Интерспутник» Ер сунъий йўлдошларидан фойдаланадиган ва мамлакатларнинг телефон, телеграф, фототелеграф ҳамда телекод алоқага бўлган эҳтиёжларини таъминлаш учун, шунингдек, телевизион ва радиоэшиттириш программаларини айирбошлаш учун мўлжалланган халқаро алоқа системаси объектлари ишлаб турибди.

СССР билан Ҳиндистон ўртасида тропосфера алоқа линияси барпо этилганини уқтириб ўтмоқ керак. Шу линиянинг ишга туширилиши илгари иккала мамлакат ўртасида Лондон ва Токио орқали амалга оширилган телефон, телеграф ва телекс алоқасини анча яхшилаш ва арзонлаштириш имконини беради.

ЮНЕСКО ва БМТ Бош Ассамблеясининг информацион хабарлар айирбошлаш учун электр алоқа тарифларини қисқартириш тўғрисидаги даъватига жавобан Совет Иттифоқи ривожланаётган мамлакатлар учун янги, имтиёзли алоқа тарифларини биринчилар қатори жорий этди. Шу туфайли улар кўп миллион долларни тежаб қолмоқдалар. Биз юксак даражада ривожланган алоқа системаларига эга бўлган бошқа давлатларни ҳам шундай қилишга чақирамиз.

Биз полиграфияни ривожлантиришда ҳамда полиграфия ва нашриётчилик соҳасидаги мутахассисларни тайёрлашда ривожланаётган мамлакатларга катта ёрдам беряпмиз. Кейинги йилларда бир қанча мамлакатларга полиграфия асбоб-ускуналари етказиб берилди ва совет мутахассислари юборилди. Совет Иттифоқида ривожланаётган мамлакатлардан келаётган мутахассислар мунтазам равишда қабул этилиб, уларга ишлаб чиқариш, техника ва редакция-нашриётчилик илми ўргатилмоқда.

Бизда ривожланаётган мамлакатлардан информация ва алоқа соҳасидаги мутахассисларни тайёрлашга кўп эътибор берилмоқда. Кейинги йилларда мингдан кўпроқ мана шундай мутахассис тайёрланди, уларнинг сони йил сайин кўпайиб бормоқда. Ҳозирги вақтда ўқув юртларида ривожланаётган мамлакатлардан келган 1400 га яқин граждан информация ва алоқа соҳасида ўқитилмоқда ва тайёргарликдан ўтказилмоқда. Вьетнам, Куба, Лаос ва Монголиядан келган мутахассислар бу ҳисобга кирмайди.

Совет Иттифоқининг ривожланаётган мамлакатлар билан оммавий информация соҳасидаги иқтисодий ва техникавий ҳамкорлиги хилма-хил ва кўп қирралидир; совет ташкилотлари бу ҳамкорликни халқаро информация муносабатларини илғор, демократик асосда қайта қуришга, информация соҳасидаги мустамлакачилик сарқитларини тугатишга, информация борасида янги халқаро тартибни вужудга келтиришга кўмаклашадиган муҳим компонент деб билиб, келгусида ҳам уни ривожлантираверадилар.

Совет Иттифоқида КРХПнинг мақсадлари ва амалий фаолияти, бу программада ривожланаётган мамлакатларнинг манфаатлари ҳар томонлама қўллаб-қувватланаётганлиги юксак баҳоланмоқда. Маълумки, Совет Иттифоқи КРХПнинг олижаноб вазифалари муваффақиятли рўёбга чиқишига кўмаклашиш мақсадида КРХП таклиф этадиган ривожланаётган мамлакатлардаги оммавий информация воситаларини ривожлантириш лойиҳаларини амалга оширишда қатнашишга тайёр эканини билдирди, оммавий информация воситалари соҳасидаги мутахассисларни тайёрлаш учун СССР олий ва ўрта ўқув юртларида КРХПнинг илтимосномаларига мувофиқ ҳар йили 50 тагача ўрин ажратиб беришини эълон қилди. КРХПнинг махсус фондига 500 минг сўмдан иборат взнос қўшди.

Бизнинг КРХПдаги иштирокимиз совет мутахассислари ва асбоб-ускуналарини етказиб беришда, шунингдек, моддий мадад беришда ва эҳтимол тутилган бошқа формаларда ҳам ўз ифодасини топади.

Совет ташкилотлари ривожланаётган мамлакатлардан Ҳукуматлараро кенгашга оммавий коммуникация соҳасидаги турли-туман лойиҳаларни амалга оширишда ёрдам бериш тўғрисида тушаётган илтимосларни синчиклаб ўрганмоқдалар ҳамда алоқа марказлари қуриш, мутахассислар тайёрлаш ва шу сингарилар билан боғлиқ бўлган лойиҳалардан бир қанчасини амалга оширишда актив қатнашишга тайёр эканликларини билдирмоқдалар. КРХП Ҳукуматлараро кенгашига бу ҳақда лозим бўлган тартибда ахборот берилади.

Биз КРХП фаолиятини янада кенгайтириш, унинг самарадорлигини ошириш учун ҳаракат қилиш билан бирга программа доирасидаги иш халқаро муносабатларнинг БМТ, ЮНЕСКО ҳужжатларида, шу жумладан ЮНЕСКОнинг 1978 йилги декларациясида мустаҳкамлаб берилган умумий принципларга қатъий мувофиқ равишда амалга оширилган тақдирдагина бу ишнинг муваффақияти таъминланишини яна бир бор таъкидлаб ўтмоқчимиз. Бу иш давлатларнинг суверен ҳуқуқларини ҳурмат қилишга ва бирон-бир сиёсий шартлар билан боғланган ёрдамнинг мақбул эмаслигига асосланиши лозим.

Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси фаолиятининг яна бир жиҳатига ҳам эътиборни жалб этмоқчиман. Халқларнинг миллий озодлик курашини терроризм деб бадном қилишга уринаётган ирқчилик ва империалистик пропаганда кейинги вақтда кескин кучайиб кетган бир шароитда Ғарбдаги баъзи оммавий информация воситаларининг миллий озодлик ҳаракатларига қарши тарқатаётган ёвуз туҳматини даф қилишда шу ҳаракатларнинг имкониятларини мустаҳкамлаш муҳимдир. Бизнинг назаримизда КРХП шу ҳаракатларнинг ўз оммавий информация воситаларини вужудга келтиришда, уларни замонавий асбоб-ускуналар билан таъминлашда ва зарур кадрларни тайёрлашда уларга ёрдамни кенгайтириши мумкин.

Коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси мана шу талабларнинг ҳаммасига амал қилиб, ривожланаётган мамлакатлар ва уларнинг чин дўстлари орзу ва умидларини муваффақиятли равишда рўёбга чиқаришига ишонамиз.

Бу йўлда КРХП Совет Иттифоқининг ҳар қандай кўмаги ва мададига умид қилавериши мумкин.

КРХП ҳукуматлараро кенгашининг раиси **Гуннар Гарбонинг** (Норвегия) сессияда ўқиб эшиттирилган нутқида кенгашнинг тўртинчи сессиясини меҳмондўст Тошкентда ўтказишни таклиф қилганлиги учун Совет Иттифоқи ҳукуматига миннатдорчилик изҳор этилган. Кенгашнинг аввалги иккита сессияси ЮНЕСКОнинг Париждаги қароргоҳида, биттаси эса Мексикада ўтказилган эди. Сессия ўтказиладиган жойларни мана шундай алмаштириб туриш янгиликни кўриш ва билиш учун, коммуникация соҳасидаги ютуқлар ва камчиликларни таққослаш, шунингдек Ер куррасининг янги районларида коммуникацияни ривожлантириш халқаро программасининг мақсадлари ҳақида гапириш учун қўшимча имконият беради.

Г. Гарбо кенгашнинг тўртинчи сессияси делегациялар ўртасида фикрлашув ўтказишдан ташқари, КРХП кенгаши билан совет кишилари ўртасидаги алоқаларни кенгайтириш имконини ҳам берди, деб умид билдирди.

...Норвег эртакларидан бирида олис тоғларда яшовчи учта дев ўзаро қандай гаплашганлиги ҳикоя қилинади. Кунлардан бирида ана шу девлардан бири ўз тоғидан туриб: «Бу йил об-ҳаво жуда яхши» деб бақирибди. Орадан ўттиз йил ўтгач бошқа тоғдан: «Ҳозир об-ҳаво анча ёмонлашди», деган жавоб эшитилибди. Яна орадан ўттиз йил ўтгач учинчи дев: «Агар бу водийда шундай шовқин-сурон бўлаверса бу ердан бош олиб кетишимга тўғри келади», деб дод солибди.

Ҳозир дунёдаги шовқин-сурон ҳаддан ошиб кетганлиги шубҳасиз. Одамлар радио ва телевидение ҳамда босма воситалар орқали берилаётган хабарларнинг тобора кучайиб бораётган таъсирига дуч келмоқдалар. Сўзлар ва тасвирларнинг мана шу оқими чинакам жаҳоншумул миқёсда айирбошланиши мумкин бўлур эди, — шунда аҳолининг жамики группалари ва барча мамлакатларнинг халқлари ғояларни ва тажрибани теппа-тенг асосда баҳам кўриши мумкин бўлур эди, бу эса ҳамма жойдаги одамларнинг турмушига файз қўшган бўлур эди. Ҳозирги аҳвол мутлақо бошқача: чунончи, дунёнинг кўпгина камбағал мамлакатларида одамлар мутлақо бошқа социал ва маданий шароитлардаги бой ва қудратли давлатлардан берилаётган янгиликларни ва программаларни пассив тарзда қабул қилувчилар ҳолатида турибдилар.

У баъзи мамлакатларда сўз эркинлигига йўл берилмаётганлигини уқтириб, коммуникация воситалари мўл-кўл бўлган жойларда ҳам информация бозорда сотиладиган товар деб ҳисобланаётганини таъкидлади. Натижада информациянинг социал йўналишига зарар келтирадиган олди-қочди хабарлар тўлиб-тошиб кетмоқда.

ЮНЕСКО уставини имзолаган давлатлар «барча кишиларга объектив ҳақиқатни бемалол излаб топиш ҳамда фикрлар ва билимларни бемалол баҳам кўриш... учун тўла ва тенг имкониятлар бериб қўйиш зарурлигига» ишонганликларини тантанали равишда билдирдилар. Шу вазифани назарда тутиб, ЮНЕСКО коммуникацияни ривожлантириш халқаро программасини таъсис этди.

КРХП ўз ихтиёридаги чекланган маблағдан фойдаланиб, биринчи галда информация олиш ва узатиш учун асосий воситаларга эга бўлмаган ҳамма мамлакатларга ёрдам бериши, коммуникация воситалари ҳаммадан кўра камроқ ривожланган мамлакатларнинг эҳтиёжларини қондириши керак. Биз Тошкентдаги сессиямизда бу йўлда яна бир қадам қўя олишимиздан умидворман.

Раислик қилувчи Луис Вильоро Торасо халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамкорлик ғояларини кенг оммалаштиришда кўмаклашиш ЮНЕСКОнинг муҳим мақсади эканини таъкидлади. Бироқ, коммуникация воситаларини вужудга келтирмай ва ривожлантирмай туриб, миллий информация органларини вужудга келтирмай туриб бу вазифани ҳал қилиб бўлмайди. КРХПнинг бутун фаолияти ҳам мана шу мақсадга эришишга бўйсундирилган.

(Давоми учинчи бетда).

пойтахт юбилейига **2** кун қолди

Ленин орденли Тошкентнинг бир куни

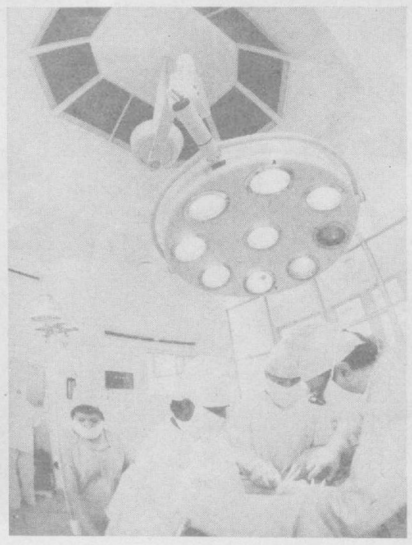

СУРАТЛАРДА: Тошкент фақат энига эмас, бўйига ҳам ўсяпти, ободонлашаяпти. Янги қурилишларнинг ҳавозалари шаҳар манзарасининг ажралмас қисми бўлиб қолган; операция хонасида; фаввораларнинг кумуш томчилари бутун ёз бўйи роҳат бахш этмоқда.

А. Горокрик, В. Занько, В. Садчиков, Р. Шагаев (ЎзТАГ) ва В. Сироткин фотолари.

«Университет менинг шаҳрим тарихида»

Пролетариатнинг улуғ доҳийси Владимир Ильич Ленининнинг ташаббуси билан революциянинг дастлабки йилларида Тошкентга етиб келган фан поезди ва унинг бир қатор талантли олимлари ўлкамизда тўнғич университетни ташкил этдилар. Бу маърифат даргоҳи биргина шаҳримиз эмас, балки бутун Ўрта Осиё тарихида билим чўққиларини эгаллашда ўзига хос инқилоб яратди. Ҳозирги пайтда унинг бағрида таълим олаётган турли миллат ёшларининг сони 10 минглаб ҳисобланади.

Тошкентнинг 2000 йиллиги муносабати билан мана шу Ленин номли Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат университетида 6 сентябрь куни «Университет менинг шаҳрим тарихида» деб номланган студентлар симпозиумининг ўтказилиши ҳам бежиз эмас.

Симпозиумида қатнашиш учун мамлакатимизнинг 23 олий ўқув юрти ва ГДР, Чехословакия, Югославия, Венгрия, Болгария мамлакатлари олий ўқув юртларининг студентлари етиб келдилар.

Ёшлар анжуманининг қатнашчилари бу катта йиғиннинг дастлабки куни пойтахтимизда В. И. Ленин ҳайкалига гуллар қўйдилар, университетнинг қўша-қўша факультетлари, кафедраларида олиб борилаётган илмий ҳаёт билан танишдилар, В. И. Ленин Марказий музейи Ташкент филиалини зиёрат қилдилар. Худди шу ерда тантанали очилган симпозиум қатнашчилари университетнинг маданият саройига бориб экспериментал театр студияси тайёрлаган «Маятник» спектакли премьерасини кўришди.

9 сентябргача давом этадиган бу анжуман программаси бўйича «Менинг университетим» сиёсий плакатлар ва фотосуратлар кўргазмаси очилади.

Шундан кейин симпозиум қатнашчилари бир неча секцияларга бўлиниб, турли мавзуларда суҳбатлар тинглайдилар.

З. ХЎЖАЕВА.

ТОШКЕНТНИ ЖАҲОН ҚУТЛАМОҚДА

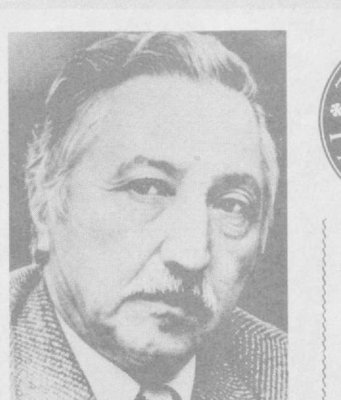

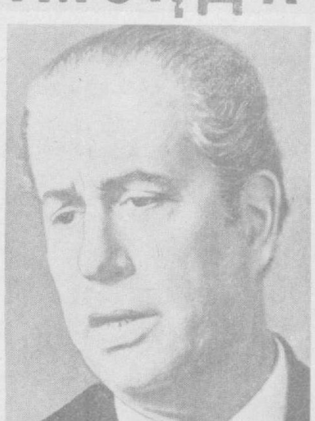

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ИЛТИМОСИГА БИНОАН

Шу кунларда Тошкент айниқса гўзаллашиб, байрам тусини олди: Шарқнинг энг гўзал шаҳарларидан бирининг 2000 йиллиги яқинлашмоқда.

Юбилей арафасида Улан-Батор ва Прага, Варшава ва Хасково, Скопье ва Берлин Тошкентни қутламоқда. Дунёнинг кўпгина тилларида табрикномалар келиб турибди. Р. Раҳмонов, Б. Бобоев, Р. Меламед ва Р. Султоновлардан иборат бир группа ўзбекистонлик журналистлар коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоблари Чили Компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари Луис Корвалан ва Уругвай Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Родней Арисмендидан тошкентликлар билан ўз учрашувлари, шаҳримиз тўғрисидаги таассуротлари ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилдилар.

Луис КОРВАЛАН: «ТОШКЕНТ МАФТУНИМАН»

Бундан беш йил муқаддам Эфиопиядан қайтаётиб Тошкентда тўхтадик. Тун қоронғусида келган эдик. Осмон беғубор ва юлдузли эди. Ўшандаёқ бу ерда яна бир бор бўлиш орзусида эдим. Бундан икки йил олдин орзуим ушалди.

Мен Тошкентга мафтун бўлиб қолдим. Бу ҳақиқатан ҳам гўзал, қадимий ва айни пайтда жуда ёш шаҳар. Бу ернинг кишилари менда катта таассурот қолдирди. Саноат тараққиёти суръатлари, Тошкент мамлакатнинг йирик маданият ва илмий маркази бўлиб қолганлиги ҳам кишини лол қолдиради. Буларнинг ҳаммаси ғоят қисқа муддатда, бир неча ўн йилликларда, ҳатто айтиш мумкинки, жаҳон тарихи миқёсига таққослаганда бир неча дақиқаларда совет халқи қўли билан бунёд этилди. Мен Ўзбекистон ва унинг шонли пойтахтини қутлашни ва унга янги муваффақиятлар, катта бахт-саодат тилашни истайман.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг 1971 йил январь ойида бизнинг мамлакатимизда бўлганини ҳамиша ёдимда сақлайман. У Сантьягодан 450 километр шимолда жойлашган Серен шаҳрида бўлиб ўтган Чили Социалистик партиясининг XXIII съездида қатнашган КПСС делегациясига бошчилик қилиб келган эди. Президент Сальвадор Альенде ҳам ана шу партия сафида эди. Шароф Рашидович Рашидов ўшанда биз билан, Чили Коммунистик партиясининг раҳбарлари билан учрашди. Мен уни ўз уйимда қабул қилиш шарафига муяссар бўлдим.

Ўша йиллари Совет Иттифоқига, шу жумладан Тошкентга бизнинг кўпгина делегацияларимиз келган эди. Бундан ташқари кўпгина чилилик йигит ва қизлар Ўзбекистон, шу жумладан Тошкент олий ўқув юртларида таълим олишди. Шуни ҳам биламанки, мен тутқунликда бўлган, мен учун оғир бўлган даврда бутун Совет Иттифоқидаги каби Тошкентда кенг бирдамлик кампанияси ўтказилди. Унда барча меҳнаткашлар иштирок этишди. Мен улардан чин юракдан миннатдорман.

Бундан икки йил муқаддам Ўзбекистонга ташриф буюриб мен ўртоқ Ш. Р. Рашидов, партиянинг бошқа раҳбарлари билан суҳбатлашдим ва улар мен учун кутилмаган совға тайёрлашди: бу — тутқунликда мен ёзган эсдалик китобимнинг ўзбек тилидаги таржимаси эди.

Бундан ташқари Тошкентдаги ўзбек драматик театрида бош қаҳрамони президент Альенде бўлган драма қўйилаётганидан беҳад хурсандман ва бунинг учун ташаккур билдирмоқчиман. Бу ўзбек халқининг Чили халқи билан бирдамлигининг яна бир ёрқин кўриниши деб ҳисоблайман.

Ҳозир мамлакатимиз ҳукмдорларга қарши курашнинг янги босқичига қадам қўйди. Норозилик чиқишлари бўлиб ўтди. Уларда Пиночет ва унинг режимига, ҳамда Америка маъмурияти юргизаётган иқтисодий сиёсатга тоқат қилишни истамаётган миллионлаб чилиликлар иштирок этдилар. Ишчилар синфи бу ҳаракатда қизғин қатнашиб, унда марказий ўринни эгалламоқда.

Бизнинг ишончимиз комилки, Пиночет ҳукмронлиги узоққа бормайди. Давр тақозоси шу. Халқ ғалаба қозонади.

Родней АРИСМЕНДИ: «ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК ШАҲРИ»

Мен бир неча бор Ўзбекистонда ва Тошкентда бўлганман. Республика раҳбарлари ва шахсан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов лутфан таклиф этган эди. Бунинг учун унга чуқур миннатдорчилик ва эҳтиромимни билдираман.

Сизларнинг республикангизда кейинги вақтда қанчалик катта ўзгаришлар содир бўлганига ишонч ҳосил қилдим. Келинг, бир таққослаб кўрайлик. Тошкент 2000 ёшда, Улуғ Октябрь социалистик революцияси — 66 ёшда... Бу билан мен шуни айтмоқчиманки, шаҳар ҳаётида унинг таркиб топганидан буён ўтган бутун даврига таққослаганда социалистик давр унчалик катта эмас. Бироқ мана шу даврда бу ерда қандай улкан ўзгаришлар содир бўлди! Туядан самолётгача кўчманчи ўтовлардан гўзал замонавий архитектураси, университетлари, маданият марказлари, театр ва концерт залларига эга бўлган улкан шаҳаргача бўлган йўлни босиб ўтди.

Янги социалистик ишчилар синфи, янги деҳқонлар, янги интеллигенция, аввалгига нисбатан бошқа шароитларда тарбияланган ўзбек меҳнаткашларининг бутун бир авлоди. Буларнинг ҳаммаси дунёнинг турли бурчакларидан келаётган республика меҳмонларини ҳайратга солмоқда ва фақат Осиё халқлари учунгина эмас, балки Лотин Америкаси халқлари учун ҳам намуна бўлиб хизмат қилади.

Бугун биз Тошкент тўғрисида гапирганимизда юбилей алоҳида бир паллада нишонланаётганини эсламай бўлмайди. Бутун республика миллионлаб тонна пахта йиғиб-териб олиш учун курашмоқда.

Биз бундай қаҳрамонлик ва матонат олдида бош эгиб таъзим қиламиз. Ишончим комилки, партия ва ҳукумат раҳбарлигида ўзбек халқи қўйилган вазифани бажаради. Мен унга катта муваффақиятлар тилайман.

Мен сизнинг шаҳрингизда кўп марта бўлганман, Тошкентликлар билан дўстлашганман. Мен сиёсий намойишларда, митингларда қатнашганман, театрларда, бадиий виставкаларда бўлганман. Менга Тошкент университетида туркум лекциялар ўқишдек юксак шараф билдирилган. Бу университетнинг илмий совети менга тарих фанлари доктори фахрий унвонини берган. Тошкентда рус ва ўзбек тилларида китобим чиқди. У «Ленин, Октябрь революцияси ва Лотин Америкаси» деб аталади. Бу халқимиз олиб бораётган курашга катта мадад беради.

Мен диктатура томонидан қамоққа ташланганимда совет кишиларининг бирдамлигини ҳис этдим, ҳар кун, ҳар соат Советлар мамлакатининг қўллаб-қувватлагани ни сезиб турдим. Шу пайтгача ёдимда, Совет Иттифоқининг турли бурчакларидан, шу жумладан ҳатто Тошкент пионерларидан хат ва телеграммалар келиб турди. Буни бир умр унутиб бўлмайди. Диктатуранинг мени озод қилишида улар муҳим роль ўйнади.

Мен совет халқи ва бутун инсоният бахт-саодати йўлида сизларнинг бунёдкорлик ишингизга улкан муваффақиятлар тилайман. Бутун курра бўйлаб тинчлик ва дўстлик шаҳри деб ҳақли равишда аталаётган шаҳар — Тошкент аҳолисига қизғин саломлар йўллайман.

ИНФОРМАЦИЯ ХАЛҚЛАР ТИНЧЛИГИ ВА ТАРАҚҚИЁТИГА ХИЗМАТ ҚИЛСИН!

(Боши биринчи ва иккинчи бетларда).

Узоқ замонларда кўпгина халқларни бир бири билан боғловчи йўллар ўтган мана шу ўзбеклар диёрида учрашиб турганимиздан хурсандмиз. Бугун ҳам Тошкент оммавий коммуникация проблемасига бағишланган учрашув маскани бўлди. Бунинг учун Ўзбекистон ССР ҳукуматига ва халқига, барча тошкентликларга раҳмат. «Спасибо!» — деди сўзининг охирида рус тилида Л. Вильоро Торасо.

— Ҳукуматлараро кенгашимизнинг тўртинчи сессияси ўзининг қадимий ва ёрқин тарихи натижасида цивилизация чорраҳаси ва шимол билан жануб, шарқ билан ғарб ўртасидаги қатнов маркази бўлиб қолган шаҳарда ўтаётганлигининг ўзи яхши бир нишона бўлиб туюлади менга, деди ЮНЕСКО Бош директори А. М. М'Боунинг вакили **Жерар Болла** (Швейцария).

ЮНЕСКО Бош директори Амаду Махтар М'Боу тез орада Ўзбекистонга келади ва ЮНЕСКОнинг миннатдорчилигини мендан кўра яхшироқ изҳор этиб, ўзини вакил қилиб юборган ташкилот номидан меҳмондўст мезбонларимизнинг иззат-икромлари учун уларга яна бир бор ташаккур айтиш имкониятига эга бўлади.

Халқаро ҳамжамиятнинг КРХП ишига нақадар муҳим аҳамият бераётганлиги бу ерда, Тошкентда ҳукуматлараро кенгашнинг 35 аъзоси билан бир қаторда ЮНЕСКОга аъзо бўлган бошқа давлатларнинг ва кўпгина ноҳукумат ташкилотларнинг анчагина вакиллари ҳозир бўлганлиги билан ифодаланади.

1978 йилда коммуникацияларни ривожлантириш халқаро программасини тузиш фикри пайдо бўлганида ЮНЕСКО ўтказган статистик савол-жавобларнинг натижалари ривожланаётган мамлакатлар билан саноати ривожланган мамлакатларнинг коммуникациялар соҳасидаги тафовути катта эканини кўрсатган эди. Шу аҳвол бирмунча яхшиланди, деб айта оламизми? Бу саволга фақат рад жавоби берилиши мумкин.

Сўнгги статистика маълумотларининг кўрсатишича, ривожланаётган мамлакатларда радиоприёмниклар ва телевизорлар, шунингдек телевизион станциялар бирмунча кўпайган бўлса ҳам, аммо газета ва журналлар нашр қилиш ҳамда оммалаштиришнинг аҳволи ҳатто ёмонлашган.

Ж. Болла ривожланаётган мамлакатларда содир бўлаётган воқеаларни оммавий информация воситалари орқали ёритишда баъзи бир ижобий силжишлар сезила бошлаганини уқтириб, бу тенденция ЮНЕСКОнинг актив кўмаги билан кучая боради, деб ишонч билдирди. Кейинги вақтларда ривожланаётган мамлакатларнинг радио ва телевидениеси ривожланаётган мамлакатларга тааллуқли бўлган ва шу мамлакатларнинг ўзида тайёрланган янгиликларни тобора кўпроқ бераётганлиги қувончлидир. Африкада (Пана), Лотин Америкасида (Аласеи), Осиё ва Тинч океан мамлакатларида (Оана) регионал информация бирлашмалари ишлай бошлади.

Шу пайтгача олинган натижалар бизга умид учқунларини бахш этади, мана шу натижалар кўп вақт талаб қиладиган, қийин ва шу туфайли янада жозибадор мақсадга эришишга бизни руҳлантиради.

Сўзимнинг охирида СССР ва Ўзбекистон ҳукуматлари ва халқларининг шодиёна меҳмондўстлиги учун астойдил миннатдорчилик туйғусини изҳор этиб, назаримда ЮНЕСКО билан КРХПнинг мақсадларига мос бўлиб тушадиган текстларни эсга олмоқчиман. Бу текстларнинг биринчиси Панафрика информация агентлиги (Пана) шу йил 25 майда ўз ишини бошлаганлиги тўғрисидаги телеграмманинг бир қисмидир. Агентлик ўзи тарқатган мактубда бундай деди:

«Африка халқларининг орзу-умидларига муносиб иш қилмоқ учун Пана шу бугундан бошлаб информациянинг давлатлар ўртасида тинчлик ишига ва Африкада тинчлик ишига хизмат қиладиган тарзда иш тутишни мўлжаллайди».

Иккинчи текст «Бобурномадан» олинган. Унда таваллудининг беш юз йиллиги бу йил нишонланаётган Султон Заҳириддин Муҳаммад Бобур биз бугун тўпланиб турган регион ҳақида гапиради. Бобур коммуникация соҳасидаги ходимларга жуда тааллуқли бўлган икки хусусиятни таъкидлайди. XV асрда ҳозирги Ўзбекистон территориясида кейинчалик алоқа йўлдошларининг орбиталарини ҳисоблаб қўйиш имконини берган астрономия жадваллари тузилган эди ва «дунёдаги энг яхши қоғоз» тайёрланган эди. Мана шу қоғоз ҳозир ҳам китоб ва газеталар орқали алоқа ўрнатиш асоси бўлиб турибди.

Ниҳоят, учинчи текст, биринчи секретарь жаноблари, Сизнинг бир асарингиздан олинган, унда Сиз шундай деб ёзгансиз:

— Бир-бирини билиш ва тушуниш ҳаётий заруратдир. Илм-фан, маданият ва санъатнинг ҳақиқий обидалари халқларнинг муштарак мулки бўлиб қолиши керак. Фан-техника революцияси жараёни гуркираб ривожланаётган бизнинг асримизда, халқлар ўртасидаги турли-туман алоқалар кенг миқёсда ривожланган бир пайтда халқларни бир-биридан яккалаб қўйиш эмас, балки ҳамкорлик, ҳамжиҳатлик, тинчлик ва дўстлик керак.

Биз ЮНЕСКО орқали, жумладан, КРХП ёрдамида интилаётган мақсадни «халқларни бир-биридан яккаламаслик» сўзларидан ҳам яхшироқ тарзда ифодалаб бўладими, ахир.

ЮНЕСКО Бош директори М'Боу жаноблари номидан КРХП ҳукуматлараро кенгашининг иши Тошкентда зўр муваффақият билан ўтишига тилакдошман.

Сессия қатнашчилари коммуникацияни ривожлантиришнинг актуал проблемаларини кўриб чиқишни, информация тартибини такомиллаштиришни кўзда тутувчи кун тартибини қабул қилдилар.

Сессияда умумий мунозара бошланди.

Сессиянинг очилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари ҳозир бўлдилар.

(ЎзТАГ).

МЕҲНАТ ШОН-ШУҲРАТИ ЗАРҲАЛ САТРЛАРИ

5 сентябрь куни юзлаб тошкентликлар Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига бордилар. Бу ерда республика «Ҳурмат тахтаси»нинг тантанали очилиш маросими бўлди. Бутуниттифоқ ва республика социалистик мусобақасининг ғолиблари — завод ва фабрикалар, қурилиш ва транспорт ташкилотлари, колхоз ва совхозлар меҳнат коллективларининг номлари тўқ қизил гранитга зарҳал ҳарфлар билан ўйиб ёзилган. Улар ишлаб чиқариш самарадорлигини тинмай ошира бориб, иш сифатини яхшилаш, меҳнат интизомини бутун чоралар билан мустаҳкамлаб, КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитети 1982 йил ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумлари қарорларини амалга ошириш борасида муваффақиятли иш намунасини кўрсатмоқдалар.

Митингда сўзга чиққан «Малика» бирлашмасининг тўқувчиси Ш. Ҳолмуҳамедова, «Ташгорстройремонт» трести комплекс бригадасининг ишчиси Б. Юнусов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги О. Акрамхўжаев пойтахт меҳнаткашлари янада зўр ғайрат билан ишлашга, коммунистик меҳнат байроғини баланд кўтаришга аҳд қилганликларини айтдилар. Митингда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин нутқ сўзлади.

Митингда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов қатнашди.

(ЎзТАГ).

• ЮБИЛЕЙГА БАҒИШЛАНАДИ

КЎРГАЗМАГА МАРҲАМАТ

БУГУН **Ўзбекистон грампластинкалар уйининг совет музикаси магазин-салонида Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишланган кўргазма очилди. Кўргазмада кейинги пайтда ишлаб чиқарилган замонавий грампластинкалар билан танишиш ва харид қилиш мумкин. Мухбиримиз Ўзбекистон грампластинкалар уйи директори Муҳаббат Фозилхўжаевадан ана шу кўргазма ҳақида гапириб беришни сўради.**

— Тошкент юбилейига бағишланган кўргазма ва савдо 10 сентябргача давом этади, — деб ҳикоя қилади М. Ф. Фозилхўжаева. — Унда 400 хилга яқин пластинкалар билан танишиш ва харид қилиш мумкин. Бу пластинкаларга ўзбек рус, тожик, озарбайжон, туркман, татар, уйғур, қирғиз ва бошқа тиллардаги хилма-хил куй ҳамда қўшиқлар ёзилган.

Тошкент юбилейига аталган махсус пластинка «Тошкент ҳақида қўшиқлар» деб атади. Унда республикамиз пойтахти ҳақидаги энг яхши қўшиқлар жамланган.

1980 йилдан буён республика матлуботчилар уйида ҳар йили грампластинкалар кўргазмаси ва савдоси ташкил этиб келинади. Унда Бутуниттифоқ «Мелодия» фирмаси маҳсулотлари билан бирга Ҳиндистон, Болгария, Венгрия, Румыния, Польшада тайёрланган пластинкалар, Рига, Таллин, Боку, Тбилиси шаҳарларида ишлаб чиқарилган компакт-кассеталар сотувга қўйилади. Бу йил ҳам кўргазма муваффақиятли ўтди.

Ҳозирги кўргазмада ҳам бир қатор чет мамлакатларда ишлаб чиқарилган грампластинкаларни ҳамда Иттифоқимиз корхоналарида тайёрланган компакт-кассеталарни сотиб олиш мумкин.

СУРАТДА: кейинги пайтда ишлаб чиқарилган пластинкалардан намуналар.

О. Апухтин фотоси.

ДЎСТЛИК РИШТАЛАРИ

Совет ва ҳинд халқи ўртасидаги дўстлик анъаналари узоқ тарихга эга ва у ривожланиб бормоқда. Совет мутахассисларининг ёрдамида Ҳиндистонда металлургия корхоналари қурилди, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришни ривожлантириш бўйича жуда катта ишлар амалга оширилди. Кейинги пайтда Ҳиндистон космосга қадам қўйди. Бу шарафли иш ҳам совет мутахассисларининг актив дўстона ҳамкорлиги туфайли амалга оширилди.

Ҳамкорликнинг ривожланиб бораётганлигини Тошкент мисолида ҳам кўриш мумкин. Ҳиндистонлик таниқли давлат арбоблари киноанжуманлар, илмий симпозиумлар, маданий дўстлик алоқалари учрашувларида қатнашиш учун Тошкентга келишган. Савдо алоқалари ҳам кенгайиб бормоқда. Тошкентдаги «Ганга» деб номланган ҳинд магазини катта шуҳратга эга.

Ўзбекистон пойтахтининг 2000 йиллиги нишонланиши арафасида Ҳиндистондан янги хабар — дўстлик алоқаларининг мустаҳкамланаётганлигига гувоҳлик берувчи суратлар келди.

СУРАТЛАРДА: Ҳиндистон Пўлат ва саноат министри жаноб Н. Д. Тивари ҳиндистонлик машҳур болалар ёзувчиси Жай Прокаш Бхаратининг «Орзулар мамлакати» китобини СССРнинг Ҳиндистондаги мухтор вакилига топширмоқда; СССР космонавти Петр Климук Ҳиндистон журналистлари билан учрашмоқда. Совет — Ҳиндистон дўстлиги жамиятининг вице-президенти — Климук Ҳиндистонга Ҳиндистон Республикаси кунини нишонлаш байрамида иштирок этиш учун келган.

СКАНД КУМАР (Ҳиндистон) фотоси, махсус «Тошкент оқшоми» учун.

Редактор **Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ**

«УЗБЕККОНЦЕРТ»

ТОШКЕНТ ШАҲРИНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН

«ТОШКЕНТ ОЛТИН КУЗИ»

II БУТУНИТТИФОҚ САНЪАТ ФЕСТИВАЛИ

10 СЕНТЯБРЬ СОАТ 12 ВА 16.00 ДА

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

СССР САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

ССР ИТТИФОҚИ ДАВЛАТ КОНЦЕРТ АНСАМБЛИ «МОСКВА КЛАССИК БАЛЕТИ»

Бадиий раҳбарлар — РСФСРда хизмат кўрсатган артист, СССР Давлат мукофотининг лауреати **Н. КАСАТКИНА** ва СССР Давлат мукофотининг лауреати **В. ВАСИЛЬЕВ.**

Н. ОСИПОВ НОМИДАГИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК РУС ХАЛҚ ОРКЕСТРИ.

Бадиий раҳбар — РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Н. КАЛИНИН.**

«СУВЕНИР» ЭСТРАДА РАҚС АНСАМБЛИ

Бадиий раҳбар — РСФСРда хизмат кўрсатган артист, СССР Давлат мукофотининг лауреати **Т. ГОЛОВАНОВА.**

РСФСР халқ артисти Л. ВЛАСЕНКО.

УКРАИНА ССР «НАДЗБРУЧАНКА» ЁШЛАР РАҚС АНСАМБЛИ

Бадиий раҳбар — Украина ССРда хизмат кўрсатган артист **А. ДАНИЧКИН.**

БЕЛОРУССИЯ ССР ДАВЛАТ РАҚС АНСАМБЛИ

Бадиий раҳбар — В. БУТРИМОВИЧ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР М. ТУРҒУНБОЕВА НОМИДАГИ «БАҲОР» ДАВЛАТ ХИЗМАТ КЎРСАТГАН РАҚС АНСАМБЛИ.

Бадиий раҳбар — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Қ. МИРКАРИМОВА.**

ҚОЗОҒИСТОН ССР «ГУЛЛАР» ДАВЛАТ ЭСТРАДА АНСАМБЛИ.

Бадиий раҳбар — К. ТУЯКАЕВ.

АБХАЗИЯ АССР «ШАРАТИН» (Грузия ССР) **ДАВЛАТ ХАЛҚ РАҚС АНСАМБЛИ.**

Бадиий раҳбар — Абхазия АССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Э. БЕБИЯ.**

СССР ХАЛҚ АРТИСТИ Л. ИМОНОВ ВА ОЗАРБАЙЖОН ССР МУЗИКА АНСАМБЛИ.

ЛИТВА ССР «ТРИМИТАС» ДАВЛАТ ПУФЛАБ ЧАЛИНАДИГАН АСБОБЛАР ОРКЕСТРИ.

Бадиий раҳбар — Литва ССРда хизмат кўрсатган артист **М. ТАМОШЮНАС.**

МОЛДАВИЯ ССР «ФЛУЕРАШ» ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ХАЛҚ МУЗИКА ОРКЕСТРИ.

Бадиий раҳбар — СССР халқ артисти **С. ЛУНКЕВИЧ.**

Латвия ССР Давлат филармониясининг солисти Э. ЧУДАКОВ.

Қирғизистон ССР опера ва балет театрининг солисти, СССР халқ артисти Б. МИНЖИЛКИЕВ.

ТОЖИКИСТОН ССР «ЛОЛА» ДАВЛАТ ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ХОРЕОГРАФИЯ АНСАМБЛИ.

Бадиий раҳбар — СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати **Г. ВАЛЛОМАТЗОДА.**

Арманистон ССР Давлат филармониясининг солисти К. МАРКАРЯН.

ТУРКМАНИСТОН ССР ДАВЛАТ ХИЗМАТ КЎРСАТГАН РАҚС АНСАМБЛИ.

Бадиий раҳбар — Туркманистон ССР ва Кабарда—Болқар АССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Л. СМЕЛЯНСКИЙ.**

Эстония ССРда хизмат кўрсатган артист, Эстония ССР Давлат филармониясининг солисти Л. ТОММЕЛЬ.

Билетлар Свердлов номли концерт зали кассасида соат 15.00 дан бошлаб сотилмоқда.

Коллектив бўлиб бориш учун заявкалар қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

9, 10, 11 СЕНТЯБРДА

ТОШКЕНТ ШАҲРИНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН

ЮБИЛЕЙ ПРОГРАММАСИ

ПРОГРАММАДА ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбек цирки усталари Ўзбекистон ССР халқ артистлари Лола ХЎЖАЕВА, Камолжон ТОШКЕНБОЕВ; Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ловар ХЎЖАЕВ.

ИККИНЧИ БЎЛИМДА

«БЎЙСУНДИРИШ» АТТРАКЦИОНИ ТОМОШАЛАРИ

Ҳайвонларни ўргатувчи М. ЗАПАШНАЯ.

Томошалар 9 сентябрда соат 19.30 да, 10 сентябрда соат 16 ва 19.30 да, 11 сентябрда соат 13, 16 ва 19.30 да бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассалари ишламоқда.

Касса соат 10 дан 20.00 гача ишлайди.

44-35-91 телефони номери бўйича справкалар олиш мумкин.

ТОШКЕНТ МЕТРОПОЛИТЕНИ БОШҚАРМАСИ БАЗАСИДАГИ

1983—84 ўқув йилига

170-ШАҲАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 1—3 йил.

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича мутахассислар тайёрлайди: электр поездларининг электр ускуналарини ремонт қилувчи электрослесарь, метрополитен станцияларининг навбатчилари, эскалатор машинистлари, тортиш подстанцияларининг электр монтёрлари, автоматика, телемеханика, алоқа, электр монтёрлари, ҳаракатдаги составни ремонт қилиш бўйича слесарь, слесарь-сантехник, электр поезд машинисти ёрдамчиси, электр пайвандчи.

Тошкент темир йўл бўлими учун тепловоз машинистлари. Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар қабул қилинади. Ўқиш муддати — 2 йил; тепловоз машинисти ёрдамчилари, электровоз машинисти ёрдамчилари, тепловоз ремонти бўйича слесарь, товар билетлари ва багаж кассири, багажларни ва юкларни қабул қилиб олувчи-топширувчилар, лифтлар ремонти бўйича электр механик, пассажир вагонларининг проводниклари.

Ўрта маълумот билан ўқишга кирганлар ҳар ойда 30 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланадилар. 8-синф ҳажмида маълумот билан кирганлар эса давлат таъминотида бўладилар.

Ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида ишлаб топган меҳнат ҳақининг 50 проценти ўқувчиларга берилади.

Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтиб келгандан сўнг тепловоз машинисти ихтисоси бўйича ўқишга кирганларга ҳар ойда 72 сўмдан стипендия берилади.

Билим юртини тугатган ҳамма ўқувчиларга ўрта маълумот ҳақида ва эгаллаган ихтисоси бўйича диплом берилади. Улар ўз касблари бўйича Тошкент шаҳрида иш билан таъминланадилар ва темир йўл транспорти ходимлари учун белгиланган имтиёзлардан фойдаланадилар.

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар олий ўқув юртларига йўлланма билан ўқишга юбориладилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Ҳужжатлар умумий асосларда қабул қилинади, фақат медицина комиссиясидан темирйўлчилар поликлиникасида ўтилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 2-Охунбобоев кўчаси, 68-уй (7, 9, 11, 14, 21, 24-трамвайлар; 2, 6, 13, 14, 16-троллейбусларнинг «Киров номли боғ» бекати). Телефон 56-63-20.

театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА —6/IX да **Икки дил достони.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/IX да **Рўё.**

кино

6 СЕНТЯБРДА

ХРОНИКАЛ ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«УМРГА ТЕНГ ЖАСОРАТ», «КОМСОМОЛ —СЕНИНГ НОМИНГ» — **Ғ. Ғулом номли.**

«ЎНИНЧИ ҚАДАМ, ЎН БИРИНЧИ ҚАДАМ», «БУ МЕНИНГ ҚАЛБИМДА ЭДИ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли.**

«ЎЗБЕКИСТОН ҚЎШИҒИМ МЕНИНГ», «ТЕНГЛАР ОИЛАСИДА», — **Искра.**

«ЎЗБЕКИСТОН—83», «ТУҒИШГАНЛАР» — **Қозоғистон.**

«ИЛК ГЎЗАЛЛИКНИ ТИКЛАБ», «БИЗ ОЛТМИШ ЁШДАМИЗ» — **Ғунча.**

«ЎЗБЕКИСТОН—83», «ЎЗБЕКИСТОН САНЪАТИ» — **Дружба.**

«УЛКАН САНЪАТ САҲИФАЛАРИ», «ТОШКЕНТ ҚАЛБИДА» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«ИНСОН НОМИ БИЛАН» — **Москва.**

«УЛКАН САНЪАТ САҲИФАЛАРИ» — **Лисунов номли.**

«ТОШКЕНТ ҚАЛБИДА», «ПРЕЛЮДИЯ» — **Восток.**

«ПРЕЛЮДИЯ», «МИНИСТР СЕКРЕТАРИДАН» — **Нукус.**

«ШАРҚДА ШУНДАЙ САХИЙ ШАҲАР БОР» —**Ватан.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ВАССА» — **Санъат саройи** (катта зал 11.00, 13.30, 16.00, 18.20, 20.30, кичик зал 12.00, 14.30, 17.00, 19.30), **Нукус** (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 21.00, телефон 46-70-69), **Москва** (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 21.00).

«НИЗОМИЙ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (12.00, 15.00, 18.00, 20.30), **Фестиваль** (ёзги, 21.20).

«ДАҲОНИНГ ЁШЛИГИ» —**Ватан** (жуфт сатларда), **Лисунов номли** (тоқ соатларда).

«ОСОЙИШТАЛИК БЕКОР ҚИЛИНАДИ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда).

«107-ИНСТРУКЦИЯ БЎЙИЧА ТЎНТАРИШ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«КУТИЛМАГАНДА, ТЎСАТДАН» **К. Ёрматов номли** (жуфт соатларда).

«МАГИСТРАЛЬ» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда).

7 СЕНТЯБРДА

ХРОНИКАЛ ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«УМРГА ТЕНГ ЖАСОРАТ», «КОМСОМОЛ —СЕНИНГ НОМИНГ» — **Ғ. Ғулом номли.**

«ЎНИНЧИ ҚАДАМ, ЎН БИРИНЧИ ҚАДАМ», «БУ МЕНИНГ ҚАЛБИМДА ЭДИ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли.**

«ЎЗБЕКИСТОН ҚЎШИҒИМ МЕНИНГ», «ТЕНГЛАР ОИЛАСИДА» — **Искра.**

«ЎЗБЕКИСТОН—83», «ТУҒИШГАНЛАР» — **Қозоғистон.**

«ИЛК ГЎЗАЛЛИКНИ ТИКЛАБ», «БИЗ ОЛТМИШ ЁШДАМИЗ» — **Ғунча.**

«ЎЗБЕКИСТОН—83», «ЎЗБЕКИСТОН САНЪАТИ» — **Дружба.**

«УЛКАН САНЪАТ САҲИФАЛАРИ», «ТОШКЕНТ ҚАЛБИДА» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«ИНСОН НОМИ БИЛАН» — **Москва.**

«УЛКАН САНЪАТ САҲИФАЛАРИ» — **Лисунов номли.**

«ТОШКЕНТ ҚАЛБИДА», «ПРЕЛЮДИЯ» — **Восток.**

«ПРЕЛЮДИЯ», «МИНИСТР СЕКРЕТАРИДАН» — **Нукус.**

«ШАРҚДА ШУНДАЙ САХИЙ ШАҲАР БОР» —**Ватан.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ВАССА» — **Санъат саройи** катта зал 16.00, 18.20, 20.30, кичик зал 17.00, 19.30), **Нукус** (16.00, 18.30, 21.00, телефон 46-70-69), **Москва** (16.00, 18.30, 21.00),

«НИЗОМИЙ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (18.00, 20.30), **Фестиваль** (ёзги, 21.20).

«ДАҲОНИНГ ЁШЛИГИ» —**Ватан** (жуфт сатларда), **Лисунов номли** (тоқ соатларда).

«ОСОЙИШТАЛИК БЕКОР ҚИЛИНАДИ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда).

«107-ИНСТРУКЦИЯ БЎЙИЧА ТЎНТАРИШ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«КУТИЛМАГАНДА, ТЎСАТДАН» **К. Ёрматов номли** (жуфт соатларда).

«МАГИСТРАЛЬ» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда).

Тошкент шаҳар «Билим» жамияти ташкилоти

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЁЗУВЧИЛАР СОЮЗИНИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ БЎЛИМИ

Тошкент шаҳрининг 2000 йиллигига бағишлаб

6 СЕНТЯБРЬ СОАТ 19.00 ДА

«БИЛИМЛАР УЙИ» ДА (Киров кўчаси, 24-уй)

ШОИР

ЭРКИН ВОҲИДОВНИНГ

ИЖОДИЙ КЕЧАСИНИ ЎТКАЗАДИ

Программада Эркин ВОҲИДОВнинг янги асарлари: шеърлари, ғазаллари ва «Тошкент овози» достони.

Кечани адабиётшунос Иброҳим ҒАФУРОВ олиб боради.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими Давлат комитетининг 85-техника билим юртига берилган йўқолган

ГЕРБЛИ ПЕЧАТЬ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Мамлакатимиз ва чет эл киностудияларида яратилаётган янги фильмлар ҳақида мунтазам билиб боришингизда ҳамда совет ва чет эл киноусталари ҳаёти ва ижоди билан танишишингизда

СИЗГА ОЙДА БИР МАРТА ЧИҚАДИГАН

«КИНО» ЖУРНАЛИ

ЯҚИНДАН ЁРДАМ БЕРАДИ.

МУҲТАРАМ ГАЗЕТХОН!

«КИНО» ЖУРНАЛИГА 1984 ЙИЛ УЧУН ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Обуна «Союзпечать»нинг барча алоқа бўлимларида ҳамда колхоз, совхоз, корхона, муассаса ва ўқув юртларида жамоатчи агентлар томонидан қабул қилинади. Журналимизга келгуси йил учун обуна бўлишни унутманг.

Обуна баҳоси: Бир йилга 2 сўм 40 тийин, 6 ойга 1 сўм 20 тийин.

АЁЛЛАР ПОЙАФЗАЛИ

«ТАШОБУВЬТОРГ»НИНГ 29- МАГАЗИНИДА

(ТТЗ—2 массиви, 25-уй)

7 СЕНТЯБРДАН 14 СЕНТЯБРГАЧА

ХОТИН-ҚИЗЛАР ПОЙАФЗАЛЛАРИ

САВДО-КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Бу пойафзаллар Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг пойафзал фабрикаларида ишлаб чиқарилган.

САВДО КЎРГАЗМАСИДА ТОШКЕНТДАГИ 2-ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИНИНГ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ҲАМ СОТИБ ОЛИШ МУМКИН.

ТУФЛИЛАР, ёрқин рангли моделда бўлиб, баланд пошналидир;

ТУФЛИЛАР, қора ва жигарранг тусда бўлиб, ўртача пошналидир;

ТУФЛИЛАР, ҳар куни кийиладиган, ўртача пошналикда, таглиги ғовакли.

ҚЎҚОН ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИ:

ЭТИКЛАР, ичига мўйнали астар солинган, таглиги полиуретанли, баланд пошнали;

ТУФЛИЛАР, ёрқин рангли, ёзлик бўлиб, ингичка пошнали, таглиги ғовакли.

ФАРҒОНА ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИ:

ЭТИКЛАР; моделли, қора ва жигарранг тусли, баланд пошнали, таглиги полиуретанли;

ТУФЛИЛАР, моделли, баланд пошнали, таглиги полиуретанли;

ТУФЛИЛАР, моделли, ёзлик, ёрқин тусли, баланд пошнали;

ТУФЛИЛАР, хонада кийиладиган, бошлиғи ёпиқ, таглиги ғовакли.

29-магазинига 1-э, 24-э, автобуслари, 13-трамвай билан «Гастроном» бекатигача борилади.

МАГАЗИН СОАТ 10 ДАН 19.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ. ДУШАНБА ДАМ ОЛИШ КУНИ.

ТАШОБУВЬТОРГ.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги (телефон 42-98-52).

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ТОШКЕНТ УМУМҚЎШИН КОМАНДИРЛИК БИЛИМ ЮРТИ

физика ўқитувчиси

ВАКАНТ ВАЗИФАСИГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати 26 сентябргача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700023, Тошкент шаҳри, 23-алоқа бўлими.

ЛЕНИН РАЙОНИДАГИ ТАШКИЛОТЛАРГА

вентиляция системаси монтажи бўйича слесарь-вентиляциячилар

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.

Ф. Хўжаев номидаги 1-пойафзал фабрикаси қошида очилган

143-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: пойафзал қисмларини бичувчилар, заготовка тикувчи, пойафзал тикувчи, тайёр маҳсулотни қабул қилувчи контролёрлар, слесарь ремонтчи, электромонтёр, конструктор-модельер, модали пойафзал тикувчи.

БИЛИМ ЮРТИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН 8—10 СИНФНИ ТАМОМЛАГАН ЎҚУВЧИЛАРГА ҲАММА ҲУНАР БЎЙИЧА ЎҚИШ МУДДАТИ 6 ОЙ ВА УЛАР 70 СЎМ СТИПЕНДИЯ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР. **Практикада ишлаган иш ҳақининг 50 процентини оладилар. Билим юрти қошида ўқувчиларнинг маданий ҳордиқ чиқариши учун пойафзалчилар маданият саройи ва ундаги туристик спорт ва ҳаваскорлик тўгараклари мунтазам равишда ишлайди. Булардан ташқари билим юрти қошида бепул болалар ва аёллар кўйлакларини бичиш-тикиш курси очилган, битирувчиларга гувоҳнома берилади.**

Билим юрти қошида ишчи ёшлар мактаби бор.

ЎҚИШ ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Билим юртини аъло битирган ўқувчиларга техникум ва институтга йўлланма берилади.

Ўқишга киришни хоҳлаганлар қуйидаги ҳужжатларни тақдим қилишлари лозим: директор номига ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан, саломатлиги ҳақида справкалар, 3х4 см. ҳажмида 6 дона фотосурат.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ (якшанбадан ташқари) ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Б. Хмельницкий кўчаси, 6-уй (2, 3, 6, 14-троллейбусларнинг «Пойафзал фабрикаси» бекати). Телефонлар: 53-99-91, 53-99-04.

ЯХШИ КАЙФИЯТ УСТАСИ

Кишиларга қувонч бахш этиш, сартарошхона салонидан чиқиб келаётган кўркам, сочи чиройли турмакланган аёлларнинг бахтиёр табассумини кўришдан ҳам ажойиб нарса бўлиши мумкинми?

ТОШКЕНТ ШАҲАР ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОМБИНАТИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

1983—84 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

кенг профилдаги фотограф, сартарош, хотин-қизлар енгил кийимларининг тикувчи устаси— ўқиш муддати 9 ой;

якка тартибда хотин-қизлар ва эркаклар уст кийимини тикувчи уста, якка тартибда пойафзал тикувчи ва ремонт қилувчи уста— ўқиш муддати 12 ой;

трикотаж буюмларини тўқувчи ва ремонт қилувчи уста — ўқиш муддати 6 ой;

комплекс қабул пунктларининг қабул қилувчи ходими — ўқиш муддати 2 ой;

Стипендия — 30 сўм.

Комбинатга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: директор номига ариза, автобиография, медицина справкаси (286-форма), яшаш жойидан справка, учта фотосурат (3х4 см), паспорт ёки ҳарбий билет.

Ўқув комбинати курсларини битирганларга кенг профилдаги уста ихтисослиги берилади.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР ТЎЛГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ҳузуридаги маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон—42-98-52).

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ГАЗЕТХОНЛАРИГА

«Тошкент оқшоми» газетасига 1984 йил учун обуна давом этмоқда. Газетанинг бир йиллик обуна баҳоси— 7 сўм 80 тийин, ярим йилга— 3 сўм 90 тийин. Обунани «Союзпечать» агентликлари ва бўлимларида, почтамтларда, алоқа бўлимларида, иш ёки ўқиш жойларида матбуотни жамоатчилик асосида тарқатувчилар кўмагида расмийлаштириш мумкин.

Азиз дўстлар! Маълумингиз бўлсинки, 1984 йил учун «Тошкент оқшоми»га обунани бир мунча ошириш кўзда тутилган. Шу кунларда эса «Тошкент оқшоми»га обуна кенг миқёсда олиб борилмоқда. Ўзингиз яшаб турган жойдаги алоқа пунктларида 1984 йил учун обунани расмийлаштириш ишлари қандай ташкил этилган? Шу масала бўйича таклифларингиз борми? Ана шулар ҳақида бизга батафсил ёзиб юборасиз, деган умиддамиз. Бордию, бирор жойда сизга обуна масаласида рад жавобини бергудек бўлишса, бундай ҳолларда қуйидаги телефонлар орқали бизга мурожаат қилишингизни маслаҳат берамиз:

33—58—72, 33—57—02.

ТВ

6 СЕНТЯБРЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.20 «Расмларда қуёш акси бор». 18.35 РСФСРда хизмат кўрсатган артист Г. Калинина куйлайди. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Халқ оҳанглари. 19.45 «Доимо сафда». Партия ветеранлари билан учрашув. 20.25 «Каростояновлар». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 21.30 «Время». 22.00 «Дарё мозаикаси». 22.15 Футбол бўйича СССР чемпионати. 1-лига. «Ротор» (Волгоград) — «Звёзда» (Жиззах). Волгограддан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (23.00) — «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.45 «Қишлоқ янгиликлари». 19.45 «Яшасин кино!». Илмий-оммабоп фильм. 20.15 Концерт. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Инсон, Ер, Коинот». 21.30 «Время». 22.00 «Унутилмас жангавор ўртоқ». Бадиий фильм. (КХДР). 23.20 «Заргарлар ўлкасида».

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Сеҳрли най». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»). 18.30 «Тенгдошларинг ижоди». 19.00 «Коммуникацияни ривожлантириш Халқаро программаси ҳукуматлараро Кенгаши сессиясининг қатнашчилари — студиямиз меҳмони». 19.30 . «Ахборот» (рус.). 19.45 «Эзгу умидлар майдони». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»). 20.00 Ҳамза номидаги Республика Давлат мукофотига номзодлар. Баҳодир Жалолов (рус.). 20.30 «Ахборот» 20.50 Ёш хонандалар куйлайди. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Пахтакорларнинг шу кунги муҳим вазифалари». 22.20 «Ҳам меҳнат, ҳам илҳом». СССР халқ артисти Б. Қориева ижоди ҳақида видеофильм. 23.25 Янгиликлар.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 Болалар учун фильм. «Мушукчанинг саргузашти». 18.40 Эстетика асослари. Эстетика нимани ўрганади (рус.). 19.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз— 80-йиллар комсомоллари». 19.45 «Ўзбекистон». Телевизион киножурнал. 19.55 Янгиликлар. 20.15 «Ўн уч терак кўчаси». Бадиий фильм. 21.30 МТ II.

7 СЕНТЯБРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Ёшлар ижоди». 10.10 «Совет Армияси. Бузилмас дўстлик олови». 10.30 «Илк муҳаббат». Телевизион бадиий фильм. 11.45 «Ҳайвонот оламида». 12.45 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Совет журналистлари». 15.40 «Жаз-ретро услубида». Фильм-концерт премьераси.

16.00 «Поэзия». Э. Асадов. 16.50 Украин халқ куйлари ансамблининг концерти. 17.20 «Рус тили». 17.50 «Горнчилар, қаердасиз!». 18.30 «Сиз яратган боғ». 19.00 «Қувноқ нотачалар». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Руде право» газетаси соврини учун хоккей бўйича Халқаро турнир. Финал. ЧССР—СССР терма командалари. 3-давр. 20.05 Э. Москвитина ижро этади. 20.20 «Каростояновлар». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 21.30 «Время». 22.05 Халқаро конкурс лауреати В. Бакк чалади (фортепьяно). 22.30 «Спорт ҳафталиги». 23.00 Футбол бўйича Олимпия турнирининг саралаш матчи. Венгрия — СССР терма командалари. Венгриядан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (23.45) — «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Мультфильм. 18.30 «Пионерлар мамлакатида». 19.00 Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари конференциясининг 25 йиллигига. М. Бсису. «Ташриф қоғози». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 Тошкентнинг 2000 йиллигига. «Оға-инилар». Украиналик дўстларимизнинг табриги. 20.05 Заминнинг барча гуллари». Ҳужжатли фильм премьераси («Ўзбектелефильм»). 20.30 «Ахборот». 20.50 «Мен рақсга тушишни истайман». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»). 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Мустаҳкам озуқа базаси учун». 22.25 «Тақдиринг қўлингда». Бадиий фильм. 23.45 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.

II

9.00—16.00 МТ II.

17.55 Кўрсатувлар прогрaммаси. 18.00 Эстетика асослари. Эстетика нимани ўрганади? 18.40 «Соз, тез ва арзон қурайлик» (рус.). 19.10 Реклама. 19.25 «Шарқ машъали». 20.00 Янгиликлар. 20.25 Болалар учун фильм. «Ҳаворанг атиргул». 21.30 МТ II.

Тошкент Давлат университети ректорати, партия комитети ва химия факультети коллективи шу факультет доценти Х. Ю. Йўлдошевга отаси **Абдуқодир ЙЎЛДОШЕВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-53-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Р—07384 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12